

Z. oct.
2663

Legaat
Prof. Dr. M. Th. Houtsma
1851 – 1943

INHOUD.

Bladz.

Voorzang. Leeuwrik en Nachtegaal . . . . . 1.

Nieuwe harptonen van Joh. Peter Lange: I. Alzoo lief heeft God de waereld gehad. — II. Bij een dierbaar graf. — III. De Schoonste der Menschenkinderen. — IV. Zucht — V. Hereeniging. — VI. Immanieël God met ons . 2.

Melanchthon's Harp: I. Lijdenstroost. — II. De Eenige. — III. Wel hem. — IV. Bede. — V. Huistafel. — VI. Engelenwacht. — VII. Klacht. — VIII. Eigen Haard. — IX. Leerling en Meester. — X. De Profeten. — XI. Vóor het einde: Melanchthon's Zwanenzang . . . . . 11.

Uit de Neanders-Höhle. Drie Liederen van Neander: I. Aller Heemlen talloos heir. — II. Hoe snelt des menschen tijd voorbij. — III. Lof zij den Heer. . . . . 27.

De Harpe Sions. Liederen van Robert Murray M'cheyne: I. Jehovah-Tsidkenu: de Heere onze gerechtigheid. Het wachtwoord der Hervormers II. Bij het lezen van Mungo-Park's verhaal, hoe hij in Afrika's woestijn een groen moschplantjen vond. — III. Ik ben een schuldenaar. — IV. Die mij vroeg zoeken, zullen van mij gevonden worden. — V. Uw woord is een lampe voor mijn voet en een licht voor mijn pad. (Psalm CXIX : 105). — VI. Het Meir van Gennezareth. — VII. Naar de andere zijde. (Luk. VIII : 22—25.). — VIII. Op de Middellandsche Zee, in de baai van Karmel. — IX. Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert ze niet. — X. Op den dood van een geloovig Jongeling. — XI. Bij het graf eener vroeggestorvene. — XII. Dien Hij liefheeft, kastijdt Hij. — XIII. Aan een kind — XIV. De Bijbel . . . . 31.

Een zestal Liederen: I. Morgenlied. — II. Avondlied. — III. Aan Jezus' voet. — IV. Zondagslied. — V. Loflied. — VI. Vrijdagslied . . . . . 53.

Harp en Hymne: I. Het kruis. — II. Een uur met den Heer. — III. Morgen. — IV. Avond. — V. O gij, die onder stille tranen. — VI. Paaschmorgen. — VII. Heb geloof. — VIII. Houd de hoop. — IX. Oudenjaarsavondtroost. — X. De afneming van het kruis. — XI. Kinderbede. — XII. Het Lied der Toekomst. — XIII. De eeuwige vreugd. — XIV. Nog een Paaschlied — XV. Scheidens-troost. — XVI. In Lijdensnood. — XVII. De rots der hope. — XVIII. Mijn Jezus heb ik noodig. — XIX. Eer ik mij met God verzoende. — XX. God vóor, wie tegen? — XXI. Het lied der starren. —

GODSDIENSTIGE POËZY

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT
0355 7661

L. oct. 2663
Houdsma

„DE CHRISTEN HARPE."

GODSDIENSTIGE POËZY

VAN

J. J. L. TEN KATE.

LEIDEN — A. W. SIJTHOFF.

1882.

UNIVERSITEITS BIBLIOTHEEK
UTRECHT

VOORZANG.

LEEUWERIK EN NACHTEGAAL.

De leeuwrik stijgt op in de blauwende lucht,
En zingt er, een morgenuur lang;
Maar spoedig weêr daalt zijn welluidende vlucht,
En 's avonds verstomt zijn gezang.
Doch als àl de stemmen van 't woud zijn vergaan,
En niemand een lied meer verwacht,
Dan hoort gij in 't eenzaam den nachtegaal slaan,
Die zingt heel den duisteren nacht.

't Zegt weinig, of 't hart in zijn zonnige jeugd
Den God der weldadigheid looft,
Als de ernst van het leven, na vluchtige vreugd,
Den vuurgloed der geestdrift verdooft.
Gezegend de ziel, die verstomt noch bezwijkt,
Ook dàn als de rouw haar omringt,
Maar midden in 't lijden den vogel gelijkt,
Die in donker het heerlijkste zingt!

UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK
UTRECHT

VOORZANG.

LEEUWERIK EN NACHTEGAAL.

De leeuwrik stijgt op in de blauwende lucht,
En zingt er, een morgenuur lang;
Maar spoedig weêr daalt zijn welluidende vlucht,
En 's avonds verstomt zijn gezang.
Doch als àl de stemmen van 't woud zijn vergaan,
En niemand een lied meer verwacht,
Dan hoort gij in 't eenzaam den nachtegaal slaan,
Die zingt heel den duisteren nacht.

't Zegt weinig, of 't hart in zijn zonnige jeugd
Den God der weldadigheid looft,
Als de ernst van het leven, na vluchtige vreugd,
Den vuurgloed der geestdrift verdooft.
Gezegend de ziel, die verstomt noch bezwijkt,
Ook dàn als de rouw haar omringt,
Maar midden in 't lijden den vogel gelijkt,
Die in donker het heerlijkste zingt!

NIEUWE HARPTONEN.

NAAR

JOH. PETER LANGE.

I.

„ALZOO LIEF HEEFT GOD DE WAEREELD GEHAD."

Meer dan iemand kan verkonden,
Meer dan ons verstand bevat
Of ons harte kan doorgronden,
Hebt Ge, o God! ons liefgehad.
Aller Zaalgen lof en dank,
Aller Englen harpgeklank,
Kunnen voor den troon daar Boven
Nooit die Liefde waardig loven!

Met de blijde zonnestralen
Brengt Zijn zegen overvloed:
Zelfs het lelietjen van dalen
Fluistert: „God is groot en goed!"
Starren, die ten reie gaan,
Heffen Hem den lofzang aan —

Maar hoe zal de Zondaar 't wagen
't Staamlend lied Hem op te dragen?

Één-alléen vertroost zijn smarte!
Één, die Gods genâ verkondt,
Legt Hem blijdschap in het harte
En hozanna's op den mond.
Één, van Boven neêrgedaald,
Spreekt wat eeuw aan eeuw herhaalt:
„'t Is vergeven, 't is vergeten!
„'s Vaders Kindren moogt gij heeten!"

Zie Hem daar aan 't hout geslagen,
Hem, Gods eengeboren Zoon!
Zie Hem onze striemen dragen,
Koning met de doornenkroon!
Stervend nog bezegelt Hij
Gods oneindig medelij',
Dat tot eeuwig heil der Aarde
't Beste wat Hij had niet spaarde!

Jezus keert den vloek in zegen,
De angst der ziel in zielsgenot.
Neêrwaarts kronklen alle wegen,
Hij-slechts is de weg tot God.
Dwars door dood en doodsche smart
Voert Hij ons naar 't Vaderhart:
Hij doorzag met liefdrijke oogen
't „Alzoo lief" van Gods meêdoogen!

Om verloornen weêr te geven
Aan de vreugd van 't Vaderhuis,
Geeft Hij heel Zijn vlekloos leven
Van de krebbe tot het kruis,
Legt Hij rust en lust en eer
Op 't altaar der Liefde neêr,

Om het offer met Zijn lijden,
Met Zijn hartebloed, te wijden!

Die geloovig Hem zich heiligt,
Met Hem sterft en met Hem leeft,
Is voor al den schrik beveiligd,
Die den bleeken dood omzweeft.
't Wee van allen en van elk
Druppelde in Zijn lijdenskelk:
Als zich àllen Hem betrouwden,
Waren àllen ook behouden!

Trouw is Jezus! — Niet verloren
Gaat Zijn volk in eeuwigheid:
't Wordt eens, uit het graf herboren,
't Allerheiligste ingeleid.
Nimmer, nimmer zwijgt de lof
Ginds in 't Licht en hier in 't Stof —
Zelf de Doodsklok mengt heur galmen
In onze Overwinnigspsalmen!

II.

BIJ EEN DIERBAAR GRAF.

Nu rust hij uit van alle leed,
Gehuld in 't sneeuwwit eerekleed,
Dat hem zijn Heiland heeft gegeven.
Hij heeft op 's Heeren heil gehoopt,
En schoon de dood zijn hulsel sloopt,
Zijn geest ontlook voor 't Ware Leven.
Wij weenen, en — wij weenen niet:
De Paaschzon schittert in 't verschiet!

Hij wachtte en waakte, werkte en bad,
Hij heeft oneindig liefgehad;
En daarom mag de liefde klagen.
O Jonathan! ons harte bloedt,
Dat u zoo spoedig missen moet,
Maar durft u toch niet weder vragen:
Voor ù is òns verlies gewin —
Ga tot de vreugde uws Heeren in!

Komt, broeders! zij die grafsteen ons
Een heilig altaar des Verbonds,
Waar we aan zijn voorbeeld trouwe zweeren!
Tot we eens, als hij, het stof ontvliên,
En hem als d' Engel wederzien,
Ons dragende in den schoot des Heeren!
Geen dood vernielt wat eeuwig leeft,
Noch scheidt wat God vereenigd heeft.

III.

DE SCHOONSTE DER MENSCHENKINDEREN.

'k Hoor de schoone Schepping loven,
Maar de Schepping wijst naar Boven:
Schoon is ze omdat God haar schiep,
Die haar 't bloemkleed heeft geweven,
Die haar baan heeft voorgeschreven,
Die haar uit den baaiert riep!

Schoon is de Aarde! en toch verrijzen
Telkens schooner Paradijzen
Uit den versten schemerhoek;
Eilandgroepen, gouden stranden,

Alpenketens, palmwaranden,
Prachtblaân uit het Groote Boek!

En wij laten ons verrukken
Door der Schepping meesterstukken:
We eeren en bewondren haar,
Zooals ze in de Roos haar schoonheid,
In den Leeuw haar kracht ten toon spreidt,
En haar vlucht in d' Adelaar!

Al de luister, al de weelde,
Die zich over de aard verdeelde,
Vloeit in 's aardrijks Koning saam':
Al haar krachten, saamverbonden,
Worden in den Mensch gevonden:
„Kleine Waereld" is zijn naam!

Uit de fijnste stof geweven,
Is hij met Gods eigen leven,
Met des Scheppers geest bezield.
Om als Meester hem te groeten,
Knielt de Schepping aan zijn voeten:
Hij — ligt slechts voor God geknield!

Maar van alle menschenzonen
Die des Aardrijks schoot bewonen,
Troont de Blanke boven aan:
Op den Kaukasus geboren,
Is Hij door God-zelv' verkoren
Om aan aller hoofd te staan.

Maar slechts één is onder allen,
Één uit die millioenentallen,
De echte blanke, reine Mensch:
Hij, die, zondloos en volkomen,
't Ideaal is dat wij droomen,
Isrêls hoop, der Heidnen wensch!

De andren zijn door schuld verdonkerd:
Maar de kroon van Christus flonkert
  Door de zwartste duisternis;
Hij is aller Heeren Heere,
Hij, der Menschheid kroon en eere,
  Hij, der Godheid beeldtenis!

Hij, de Godmensch, geeft aan de aarde,
Die Zijn voet betrad, een waarde
  Boven heel de sterrenrij.
Zondaars geeft Hij, godlijk teder,
Menschenrang en schoonheid weder,
  Maar de Schoonste Mensch, blijft Hij!

IV.

ZUCHT.

O Barmhartigheid Gods!
  Gij beschaamdet mijn trots,
Want Gij hieldt mij mijn zwakheid voor oogen.
  'k Werd door vreeze geschokt,
  Toen ge U even onttrokt:
'k Lag in 't slijk der ellende gebogen!

Ach! als Gij wildet gaan,
  Neen, ik zou niet bestaan
In den strijd met mijn zorgen en zonden;
  Ik verzonk in den schoot
  Van den eeuwigen dood,
Door ontroostbare wanhoop verslonden!

Blijf, o God! mij nabij,
  Wijk toch nooit van mijn zij'!

Reeds het denkbeeld vervult mij met vreezen,
Dat ik ooit, als voorheen,
Ook één uur maar, alléen,
Zonder U, in de waereld zou wezen!

V.

HEREENIGING.

Nu weet mijn ziel een veilig oord,
De schuilplaats harer vrinden!
Zij trokken weg: geen groet, geen woord,
Werd na hun afreis meer gehoord —
Ik zal ze g i n d s hervinden!

In 't hart van God hervind ik hen:
Dáar zijn ze wel geborgen!
't Is dikwerf of ik bij hen ben,
Of ik hen aanzie en herken
In 't licht van d' Eeuwgen Morgen!

Hoe rustloos draait het zonnewiel!
Ach, knop aan knop verdorden!...
Vertroost u met Gods trouw, mijn ziel!
De knop, die hier uw kroon ontviel,
Is dáar een bloem geworden!

Neen, toen ons troosteloos verdriet
De stervenden beschreide,
Bedachten we in ons morren niet,
Dat Hij, die nímmer hen verliet,
Ook nú van hen niet scheidde!

Of klagen wij: „Maar ach! Zijn hand
„Trekt hen ten afgrond neder,
„Hun scheepjen breekt, ik zie geen land,
„De bliksem valt, zij staan in brand!..."
Houdt moed, God brengt hen weder!

Zij staan, beveiligd en behoed,
Herboren en volkomen!
Ook ons voert God, zoo groot als goed,
De vreugd des Weêrziens te gemoet,
Door vuur en waterstroomen!

Mijn hart! wat voelt ge u dan bezwaard?
Van vreugde moest ge weenen!
God trekt de Zijnen Hemelwaart:
Wat ge ook verloren hebt op Aard,
De Hemel zal 't hereenen!

VI.

IMMANUËL — GOD MET ONS.

God met ons! — Met ons op aarde!
't Moet heel de aarde in 't rond vermeld!
Tot een groene levensgaarde
Wordt het dorre distelveld.
Jezus komt — de vloek verdween:
Aarde en Hemel worden één!

God met ons! — In 't vleesch verschenen
Is het Eeuwig, Godlijk Woord!
Englen gaan voor Jezus henen;
't Menschdom viert zijn weêrgeboort':
't Licht gaat op uit Bethlêms stal,
Dat geen avond hebben zal!

God met ons! — O Troost der armen,
Die ons zeegnend tegenlacht!
't Meesterstuk van Gods erbarmen
Is bij deze Uw komst volbracht!
Vreugdeschatten, 't Hoogste Goed,
Brengt Ge ons uit Gods overvloed!

God met ons! — O Kracht der moeden,
Die den ouden vijand velt,
Die den kop der slang doet bloeden,
En Gods Vrederijk herstelt!
Aan des afgronds steilen rand
Reikt gij ons de reddershand.

God met ons — Op alle wegen,
Ook in 't doodsdal, ons nabij!
Straks, uw eigen graf ontstegen,
Schuift ge ook ònze zerk op zij'.
Draag ons aan Uw trouwe borst
't Leven in, o Levensvorst!

God met ons — Voor de eeuwigheden!
Liefde zonder maat of peil!
Alles wissle hier beneden,
Onverderflijk is ons heil!
Wij, der heemlen hemel door,
Volgen 's Heilands zegespoor!

MELANCHTHON'S HARP.

„Dem tapfern Mann zur Seit',
Ein milder Gärtner steht,
Der giebt ihm das Geleit,
Wenn in den Wald es geht
Wo jener sägt und haut,
Führt dieser säuberlich,
Er pflanzt und giesst und baut
Und freut am Wachsthum sich."

I.

LIJDENSTROOST.

Dien de Heer liefheeft, kastijdt Hij.
HEBR. XII : 6.

Bloedt de wonde, vlijmt de smart,
'k Blijf toch op genezing hopen;
Ware ook elke deur verspard,
Eeuwig staat de toegang open
Tot Gods hemel, tot Gods hart!

Waant niet dat mij God verstiet,
Nu Hij mij zooveel doet lijden!
Liefde spaart de roede niet:
Als Hij ophoudt met kastijden,
Zegt dàn dat Hij mij verliet!

Niet in 't vreugdelicht alleen,
Meest in tranen, komt Gods zegen:
Zij versmelten 't hart van steen.
Levenwekkend stroomt de regen
Door de weeke voren heen!

Die de last des lijdens woog,
Heeft ook lijdens duur gemeten:
Duurt het lang en klimt het hoog,
Heere God! Gij moet het weten —
Waar Uw hand gaat, reikt Uw oog!

Op Uw trouw, hoe bang het hijgt,
Moet mijn hart zich nederleggen:
Als de wolk ter kimme stijgt,
Heeft Uw wijsheid iets te zeggen —
Heer! Gij spreekt: Uw dienstknecht zwijgt.

Harde lessen geeft Gij mij,
Maar ik heb ook véél te leeren.
Loutrend blaakt Uw medelij':
Slechts 't onreine zal 't verteren —
Heer, Uw slaan is artsenij!

Wat ik hier niet kan verstaan,
Zal ik námaals eens doorgronden:
Zalig, met de zegevaan,
Overdekt met heldenwonden
Tot Uw Sabbat in te gaan!

II.

DE EENIGE.

Tibi ut nemini.

Wat ben ik, en wat heb ik, Heer? —
Wat Gij mij maakt en geeft, niets meer.
Zoo neem dan mij en 't mijne weêr!

Verdwijnt elk ander aangezicht,
Uw hemelsch oog, vol liefde en licht,
Blijve eeuwig op mijn ziel gericht!

Ontbind me in 't uiterst oogenblik!
Ontneem den bleeken dood zijn schrik,
En — love U nog mijn jongste snik!

U volgt mijn hart op àlle paân!
De zeilsteen trekt het ijzer aan:
'k Zal achter U ten Hemel gaan.

III.

WEL HEM.

Hij zal zijn als een boom . . . .
PSALM I : 3.

De sluimring is schuw voor den glinster van 't goud;
Geen rust in den maalstroom der zinnen;
Geen glorie heeft immer de vesting gebouwd,
Die straks niet de zorgen verwinnen —
Door 't sleutelgat glippen zij binnen.

Wel hem, die zijn schat, die zijn vreugd, die zijn eer,
Betrouwde aan waarachtiger hoede,
Die 't leven waardeert, maar — Gods liefde nog meer!
Hij sluimert aan 't hart van d' Algoede;
En — lacht met den storm hoe hij woede.

Geen onweêr beschadigt den palmboom van 't Oost,
Zóo vast is zijn wortel geweven:
Dus groenen Gods kindren, des lijdens getroost:
Wat andren doet dorren en sneven,
Werkt meê tot hun bloei, tot hun leven!

III.

BEDE.

Partout, pour tous.

Wat in 't eenzaam' of verborgen'
Ooit gewrocht wordt t' Uwer eere,
Dat is heilig aan Uw zorgen,
Dat gaat niet verloren, Heere!

Dáarom, leer de wachters waken,
Die op de afgelegen toren
't Reddend Evangeliebaken
In den Heidennacht doen gloren!

Laat in d' afgrond der gedachten
De eedle duikers niet bezwijken,
Die naar Wijsheids paerlen trachten
Om de zielen te verrijken!

Schenk den roemloozen Uw zegen,
Die in storm en zonnegloeien
Liefde's witte roos verplegen,
Die hiernamaals nog zal bloeien!

Laat het heinde en verre komen
En door alle muren dringen,
't Danklied, dat vergeten vromen
Op hun needrig sterfbed zingen!

Ieder vliegend bijbelblaadtjen
Vinde een zoekende die 't grijpe,
Ieder vallend mostertzaadtjen
Zóoveel aarde dat het rijpe!

Wat in 't eenzaam' of verborgen',
Ooit gewrocht wordt t' Uwer eere,
Dat is heilig aan Uw zorgen,
Dat gaat niet verloren, Heere!

V.

HUIS-TAFEL.

Gij zult het op de posten uwer huizen en aan uw poorten schrijven.
MOZES.

Zoo ge een vruchtbaar zaad wilt strooien,
Breek den gulden regel niet:
„Niets beginnen, niets voltooien,
Dan wat Hooger Drang gebiedt!"

Trek uw cirkel niet zóo verre,
Dat gij 't middenpunt vergeet.
Zoekt gij boven u een sterre,
Zie beneden wáar gij treedt!

Tracht bij velen niet te vinden
Wat één enkle heeft en geeft!
Zalig die uit alle vrinden
Aller Vriend gekozen heeft!

Breng uw weldaân niet luidruchtig:
Wacht geen dank, en zie niet om;
Eisch uw goudstuk niet zelfzuchtig
In klein kopergeld weêrom!

Holle dwarrelwinden dalen
Met een overhaast geluid:
Zwijgend werpt de zon heur stralen
Op des landmans dorre kluit.

Zeil niet op vergulde klippen;
Koos niet met verzierde smart!
Zet een wacht voor uwe lippen,
En — Gods zegel op uw hart!

VI.

ENGELENWACHT.

Zijn ze niet alle dienstdoende geesten?
HEBR. I : 14.

„Onmogelijk kan ik u zeggen, hoe diep mij uw lied heeft getroffen, waarin gij als een andere Orpheus de Engelen prijst."
ERASMUS, in een Brief aan Melanchthon.

God der Hooge Hemelorden!
U zij lof en dank gebracht,
Dat Gij de Englen hebt doen worden,
Ons ter heilge legerwacht!

Van Uw heerlijkheid omblonken,
Staan zij voor Uw aangezicht,
Gloeiend van Uw liefdevonken,
Stralend van Uw wijsheidslicht!

Niet in 't drijven op de stroomen
Van hun eigen melody,
Niet in vlinderen en droomen,
Gaan hun de eeuwigheên voorbij:

Duizende miljoenen weemlen,
Waar Gij hen tot d' arbeid roept,
Boven in Uw zeven heemlen,
Of op aarde in 't stof gegroept.

Zij bewaren, zij beschermen
De Uwen die Gij redden wilt,
Hen omstrenglend met hunne armen,
Hen bedekkend met hun schild,

Voor den haat der goddeloozen
Voor een waereld die verleidt,
Voor de vlammenpijl des Bozen,
Voor des Afgronds grimmigheid!

Waar een reine Godsverwantschap
Zielen loutert onder 't kruis,
Daar staat ook hun heilgezantschap
Op den drempel van het huis.

Gasten zijn ze in Mamre's tente,
Gidsen zijn ze in Siddim's dal;
Winter maken zij tot lente,
Tot een hemel Bethlêm's stal.

't Vuur verbieden zij te branden,
't Water smoort niet in den kuil,
Machtloos zijn der leeuwen tanden,
Vlijmloos wordt der draken muil.

Om den biddende te sterken,
Zoeken ze onze' olijvenhof;
Eenmaal kloppen ze aan de zerken,
Wekken zij ons sluimrend stof.

God, in 't eeuwig licht gezeten!
Neem Uw wachters ons niet af,
Span Uw blinkende englenketen
Van ons wiegjen tot ons graf!

Laat Uw Jakobsladder dalen
Van Uw hemel tot ons lijk;
Maak ons, klimmende op Uw stralen,
Englen in Uw Hemelrijk!

VII.

KLACHT.

De profundis.

Gij, die gelijk een tentgordijn
De hemelen ontplooit,
Die als dun stof de starren strooit,
Wien zonnen vonken zijn!
Uw Woord, dat leeft en leven geeft,
Doorklinkt de Schepping, en — zij beeft.

Uw vlammend oog gaat dag en nacht
Naar 's waerelds einden uit:
Geen arglist die Uw gangen stuit,
Geen duivlenovermacht.
De Tijdstroom golft op Uw gebod,
Geknield aanbidt U 't zwijgend Lot.

Te midden van den jubeltoon
Van 't Englenharpgeruisch,
Hoort Gij de zucht, in de enge kluis
Een brekend hart ontvloôn:
Het bloed van Abel, drop voor drop,
Walmt naar Uw hoogen hemel op.

Waarom dan, Heer! regeeren nog
Tyrannen door geweld,
En wordt de Waarheid vastgekneld
In ketens van Bedrog?
Kan dan een troon bestaan, gebouwd
Op meineed en gestolen goud?

Voor den haat der goddeloozen
Voor een waereld die verleidt,
Voor de vlammenpijl des Bozen,
Voor des Afgronds grimmigheid!

Waar een reine Godsverwantschap
Zielen loutert onder 't kruis,
Daar staat ook hun heilgezantschap
Op den drempel van het huis.

Gasten zijn ze in Mamre's tente,
Gidsen zijn ze in Siddim's dal;
Winter maken zij tot lente,
Tot een hemel Bethlêm's stal.

't Vuur verbieden zij te branden,
't Water smoort niet in den kuil,
Machtloos zijn der leeuwen tanden,
Vlijmloos wordt der draken muil.

Om den biddende te sterken,
Zoeken ze onze' olijvenhof;
Eenmaal kloppen ze aan de zerken,
Wekken zij ons sluimrend stof.

God, in 't eeuwig licht gezeten!
Neem Uw wachters ons niet af,
Span Uw blinkende englenketen
Van ons wiegjen tot ons graf!

Laat Uw Jakobsladder dalen
Van Uw hemel tot ons lijk;
Maak ons, klimmende op Uw stralen,
Englen in Uw Hemelrijk!

VII.

KLACHT.

De profundis.

Gij, die gelijk een tentgordijn
De hemelen ontplooit,
Die als dun stof de starren strooit,
Wien zonnen vonken zijn!
Uw Woord, dat leeft en leven geeft,
Doorklinkt de Schepping, en — zij beeft.

Uw vlammend oog gaat dag en nacht
Naar 's waerelds einden uit:
Geen arglist die Uw gangen stuit,
Geen duivlenovermacht.
De Tijdstroom golft op Uw gebod,
Geknield aanbidt U 't zwijgend Lot.

Te midden van den jubeltoon
Van 't Englenharpgeruisch,
Hoort Gij de zucht, in de enge kluis
Een brekend hart ontvloôn:
Het bloed van Abel, drop voor drop,
Walmt naar Uw hoogen hemel op.

Waarom dan, Heer! regeeren nog
Tyrannen door geweld,
En wordt de Waarheid vastgekneld
In ketens van Bedrog?
Kan dan een troon bestaan, gebouwd
Op meineed en gestolen goud?

Waarom dan loochnen zij het recht
  Van Uw gezalfden Zoon,
En strenglen ze om Zijn koningskroon
  Een tweede doornen-vlecht?
Heeft die des Heilands Volk verguist,
Zijn Lichaam niet op nieuw gekruist?

Nog dreigen boei en beulenkoord
  En kerker en schavot
Die, min bevreesd voor Mensch dan God,
  Zich klemmen aan Uw Woord!
Moet zielenvrijheid, dus gezocht,
Met banden van het vleesch bekocht?

Verhoor, o God, Uws volks gebed!
  Voleindig, Juda's Leeuw!
Zij weêr Uw Geest de geest der eeuw,
  Uw wil des waerelds wet,
Uw Evangelie 's waerelds Licht,
Uw heilgenade 't Eindgericht!

Wij weten 't, God! Gij hebt geduld,
  Omdat Gij eeuwig zijt:
Der tijden Heer kent ook den tijd,
  Die Liefdes raad vervult —
Maar geef ons, kindren van den dag,
Een weinig hoop, een zonnelach!

VIII.

EIGEN HAARD.

Avium instar.

Dikmaals in mijn kindsche dagen
Zette' ik mij aan moeders zij:
In haar blik, wat welbehagen!
In haar stem, wat melody!
Ach, wel bijna zou ik klagen:
„Moeder, waart ge nog met mij!"

Dankbaar sprak zij van een Vader,
Die den worm en d' engel spijst,
Wijsheid's Bron en Liefde's Ader,
Wien der heemlen hemel prijst,
Die Zijn schepslen al te gader
Levensdoel en werkkring wijst.

Biedt Hij allen vooglenparen
Niet een eigen nestjen aan,
In de schaûw van eigen blâren,
Waar ze komen, waar ze gaan,
Waar ze 't jong gebroèd bewaren,
Tot het wieken uit kan slaan?

In hun op- en nederspringen,
In hun arbeid en genot,
In hun zorgen. in hun zingen,
Volgen zij den wenk van God:
Wij, aanstaande hemelingen,
Doen wij naar Zijn hoog gebod?

Hebben we ook ons dak gekozen,
Waar we vrouw en kindren voên,
Waar we werken, waar we pozen,
't Schoone minnen, 't Goede doen,
In de schaûw der liefderozen
Of van vriendschaps wintergroen?

Waar we juichen, waar we weenen,
Waar we, in lijden en genucht,
Samen schuilen, 't hart vereenen
In een lofzang of een zucht,
En de zieltjens onzer kleenen
Oefnen in heur hemelvlucht?

Hebt ge uw nestjen trouw en eerlijk
Uit Gods weldaân saamgegaârd,
Paradijzen, hoe begeerlijk,
Zijn uw groenen tak niet waard,
En geen lekkernij zoo heerlijk
Als het brood aan eigen haard!

Wilt gij God en Menschen minnen,
Kies de stomme kloosterkluis
Noch de dwarrelzee der zinnen,
Noch der vreemden feestgedruisch: —
't Huis des Vaders moet beginnen
In ons eigen vaderhuis!

IX.

LEERLING EN MEESTER.

(OP DEN DOOD VAN EEN GRIJZAARD, DIE ZIJN EENIG KIND VROEG VERLOREN HAD.)

„O Selig, wer gekommen
Zur Himmelsschule dort!"

Gij hebt uw kind geleid, geleerd;
Hij had uw school nog niet doorloopen:
Daar sloeg zijn ziel de wiekjens open,
En is ten hemel weêrgekeerd.

Nu voelt ge 't grijze hoofd bezwaard:
Daar klopt de dood — een lief gezichtjen
Lacht door de deur: een Englenwichtjen
Lokt uit de boekcel hemelwaart.

O liefelijke zonneschijn!
O groene hemelparadijzen!
Hier, Meester! zult gij leerling zijn:
Uw leerling zal u onderwijzen.

X.

DE PROFETEN.

„Het Profetische Woord, dat zeer vast is."
PETRUS.

Mocht ik u mijn dank betalen,
Gij Profeten, rein en stout,
Zangerige Nachtegalen
In Gods woud!

In den donkren nacht der zonden
Waart gij Lichten, wijd en zijd
Stralen schietende op de wonden
Van uw tijd!

Herders waart ge, uw kudde weidend
Met een moed die leeuwen tart,
't Dwalend ooi ter schaapsstal leidend
Aan uw hart!

Stemmen waart ge, donderslagen
Ter woestijn, die kluft en rots
Van de glorie doen gewagen
Hunnes Gods.

Grimmige tyrannen beefden,
Spande uw boog het trillend koord;
Doode natiën herleefden
Op Uw woord.

Uit uw zangen, gij Profeten!
Spreekt de Rechter uit de wolk,
Spreekt het heilige Geweten
Van een volk!

XI.

VOOR HET EINDE.

(MELANCHTHON'S ZWANENZANG.)

„Als sein letzte poëtische Arbeit existirt aus dem Jahre 1560, wo er starb, ein kurzes Gebet („Vor dem Ende"), welches den Seelengrund des zwar lebensmüden, aber glaubensfrisschen Greises enthüllt."

CHRISTIAN OBERHEY.

„Men vroeg Melanchthon in zijne jongste oogenblikken, of hij ook iets verlangde. „Niets dan den Hemel!" was het andwoord. En die wensch werd vervuld: nog enkele snikken, en de laatste strijd was gestreden. Hij had den Hemel en de Hemel had een Zalige gewonnen."

Dr. B. TER HAAR.

O verheerlijkte Zoon!
Hoe verwonderlijk schoon
Klinkt Uw boodschap ons, armen, verloornen!
Hoe verzwindelt de glans van een waereldsche kroon
Bij het licht Uwer hemelsche doornen!

In Uw woord is een kracht,
In Uw geest is een macht,
Die den sluier des hemels doet zinken,
Die de scheidende ziel door den vallenden nacht
Gods gelaat ongesluierd doet blinken!

Gij doorloutert het hart,
Dat verzinkt in Uw smart,
Dat meê bloedt aan Uw heilige wonden,
Dat in dood en verrijzing Uw deelgenoot werd,
En — zijn Hemelvaartsberg heeft gevonden!

Nog één dag, nog één uur,
Sterk de zwakke natuur,

Zij de strijd triomfeerend volstreden!
En laat de uiterste sprank van 't verstervende vuur
Hoog weêrflikkren door d' aâm der Gebeden!

Heb ik hier bij de vaan
Uwer strijders gestaan,
Laat mij ginds de verwinnaars ontmoeten,
Laat mij medegekroond tot Uw zegefeest gaan,
En — er werpen mijn kroon aan Uw voeten!

Nooit verlangde ik, o Heer!
Naar den rijkdom of de eer,
Stuivend kaf in het waereldsch gewemel.
En ook nu, o mijn Koning! verlang ik niets meer
Dan Uw Hemel, Uw zaligen Hemel!

UIT DE NEANDERS-HÖHLE.

— DRIE LIEDEREN VAN NEANDER. —

„Joachim Neander (Neumann), geb. 1640 in Bremen, ist der erster Dichter der reformirte Kirche, voll eigenthümlicher Kraft, Tiefe und Innigkeit."

A. KNAPP.

„In de Zifs en Adullams worden de Davids gevormd; en de Leuchtenburg en de Engelskammer daar ginds, hebben dezen geestelijken zoon van David zijn schoonste liederen in de pen gegeven. 't Is of we op gindschen rotstop nog de voetsporen des gezaligden dichters ontdekken: 't waren zijn laatste op aarde."

TEN KATE, Langs den Rhijn, bl. 11, 12.

I.

ALLER HEEMLEN TALLOOS HEIR.

Aller heemlen tallòos heir,
Hoogte, diepte, lucht en zee,
Zingen tot des Scheppers eer:
Gij, mijn dankbre ziel, zing meê!

't Zonnestraaltjen brengt Hem lof,
Want Zijn glimlach geeft het gloed;
Vroolijk prijst Hem 't starrenstof,
Dat daar opgaat voor Zijn voet.

Ieder frissche waterspat,
Bigglend van Zijn vingertop,
Schrijft Zijn naam op bloem en blad
Met een vloeibren paereldrop.

Ieder vogeltje' op zijn tak
Prijst de Algoedheid die hem riep,
Die hem in de veêren stak,
En geboren zanger schiep.

Laat me, o Gij, die 't Al gebiedt!
U, den God der Majesteit,
Met mijn licht, mijn loop, mijn lied,
Loven tot in eeuwigheid!

II.

HOE SNELT DES MENSCHEN TIJD VOORBIJ.

Hoe snelt des menschen tijd voorbij!
Hoe ijlen wij, hoe vliegen wij,
Op vleugelen der oogenblikken!
Tot — plotsling, meest onvoorbereid,
De klepelgalm ons op doet schrikken,
Die voorslag speelt der Eeuwigheid!

Hoe menig leven is een waan,
Vol schijngestalten die vergaan,
Een droom, een schaduwbeeld van leven,
Dat werklijkheid en waarheid mist:
Een glinstrend spinrag, vastgeweven
Van 't wiegjen aan de zwarte kist!

Van alles waar men ooit op bouw',
Is eindlijk God-alleen getrouw,

De Gever, meer dan al Zijn gaven,
Die alle dooden overleeft,
Vreugd, eer, lust, kracht, in 't hart begraven,
— Naakt kerkhof dat geen opschrift heeft!

O Gij, die alle banden slaakt;
Die dorre beendren levend maakt,
Gestorven vreugden doet verrijzen,
Maar beter, reiner dan weleer —
O, laat niet eenzaam mij vergrijzen,
Beziel, vervul mijn hart, o Heer!

Geen ledig, uitgestorven huis,
Geen doodenakker zonder kruis, —
Een tempel moog' mijn ziele wezen,
Waar Hoop en Liefde bij elkaâr
U prijzen, eeuwige Onvolprezen!
En Englen bidden aan 't altaar.

III.

LOF ZIJ DEN HEER.

Lof zij den Heer, den almachtigen Koning der eere!
Dat aarde en hemel den lof Zijner glorie vermeêre!
Meng in 't geklank
Ziele, uw aanbiddenden dank!
Zinge al wat ademt den Heere!

Lof zij den Heer, die de waerelden dacht, en zij waren!
Die al de dropplen geteld heeft der golvende jaren,
Die met Zijn staf
Heerscht van uw wieg tot uw graf:
Psalmzinge uw hart uit de snaren!

Lof zij den Heer, die u bootste uit vergankelijke aarde,
Maar heel Zijn volheid uw eeuwigen geest openbaarde!
Hij had u lief,
Die tot Zijn kind u verhief,
Hooger dan de englen in waarde!

Lof zij den Heer, van Wiens leiding de starren gewagen,
Die ook ùw leven op adelaarswiek heeft gedragen!
Breed en geducht
Was Zijn aanbidlijke vlucht,
Ruischend met machtige slagen!

Lof zij den Heer, die uw bevende vrees zal beschamen!
Noemt Hem uw Vader: de kroon van Zijn heerlijke namen!
Dwars door den dood
Neemt Hij u op in Zijn schoot.
Loof Hem in eeuwigheid, Amen!

DE HARPE SIONS.

LIEDEREN VAN ROBERT MURRAY M'CHEYNE.

I.

JEHOVAH-TSIDKENU.

(„DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID.")

HET WACHTWOORD DER HERVORMERS.

Eens was ik een vreemdling voor God en mijn hart:
Ik kende geen schuld en gevoelde geen smart.
Ik vroeg niet: „Mijn ziele, doorziet gij uw lot?
„Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?"

Al sprak daar een stem uit de Heilige Blaân
Van 't Lam, met de zonden der waereld belaân,
Ik zocht bij den Kruispaal geen veilige wijk:
'k Stond blind, en van verre, in mij-zelven zoo rijk!

Ik deed als Jeruzalems Dochters weleer:
Ik weende om de pijn van mijn lijdenden Heer,
En dacht er niet aan, dat ik zelf door mijn schuld
Zijn kroon had gevlochten, Zijn beker gevuld.

Maar toen mij Gods Geest aan mij-zelv' had ontdekt,
Toen werd in mijn ziele de vreeze gewekt,
Toen voelde ik wat eischen Gods heiligheid deed:
Daar werd al mijn deugd een wegwerpelijk kleed!

Toen vluchtte ik tot Jezus! Hij heeft mij gered;
Hij heeft mij verlost van het vonnis der Wet;
Mijn heil en mijn vrede en mijn leven werd Hij:
Ik boog me, en geloofde, en — mijn God sprak me vrij.

Nu ken ik die waarheid, zoo diep als gewis,
Dat Christus alleen mijn gerechtigheid is;
Nu tart ik den dood, nu verwin ik het graf,
Nu neemt mij geen Satan de zegekroon af!

Nu reis ik getroost onder 't heiligend kruis,
Naar 't erfgoed daar Boven in 't Vaderlijk Huis:
Mijn Jezus geleidt mij door de aardsche woestijn:
„Gestorven voor mij!" zal mijn zwanenlied zijn.

IV.

BIJ HET LEZEN VAN MUNGO-PARK'S VERHAAL, HOE HIJ IN AFRIKA'S WOESTIJN EEN GROEN MOSCHPLANTJEN VOND.

De zon besteeg den middagtrans,
En schroeide met heur purperglans
Afrykes zandwoestijn:
Vuur was er tot in 't windtjen-zelf,
En nergens grauwde aan 't luchtgewelf
Één temprend wolkgordijn.

Geen rots, met 's pelgrims wee begaan,
Biedt hem een koele schaduw aan
In 't eindeloos verschiet.
Geen palmboom heft voor 't brandend oog
Het groengebladerd hoofd omhoog:
't Is zandzee wat hij ziet!

Wel was hij stout en onvervaard,
Die scheiden kon van huis en haard,
Ten langen tocht bereid,
Of hij de nooit-aanschouwde bron
Des grooten Nigers vinden kon,
In maagdlijke eenzaamheid!...

En is de moed dan minder groot
Van hem, die, dwars door nood en dood,
Naar eedler doelwit streeft?
Die rondzoekt waar de Heilbron vloeit,
Die, als zij 't kranke hart besproeit,
Een Eeuwig leven geeft?

Gevaar noch naaktheid, zwaard noch schrik,
Geen zandwoestijn, geens Dwinglands blik,
Maakt ooit hem moedeloos:
Hij weet wel Wie zijn leidsman is,
En zingt: „Verheug u, wildernis,
„En bloei gelijk een roos!" —

Daar zat de Pelgrim neêr in 't zand,
Het voorhoofd steunend met de hand,
Gebogen op zijn staf.
Beneden, boven, of in 't rond,
Geen enkel rustpunt dat hij vond:
't Scheen al één blakend graf!

Één enkle moschplant, teêr en kleen,
Gewassen op een ruwen steen,
Trekt zijn verwonderd oog.

Daar lacht hij met een vreugdetraan,
Daar heft hij luid den danktoon aan,
En blikt verrukt omhoog:

„O Gij, die in de wildernis
Dit plantjen schiept, zoo groen en frisch
Gestrooid uit Uwen schoot!
Gij, God! Wiens dauw het bloeien deed,
Gij zijt ook tot mijn hulp gereed:
Gij redt mij van den dood!"

Dat plantjen gaf hem nieuwe hoop:
Versterkt hervatte' hij zijn loop;
Zijn voetzool rustte niet,
Totdat de zon ter kimme neeg,
En hij in 't loof in sluimring zeeg
Bij 't sussend Negerlied....

Zóo grijpt in 's waerelds zandwoestijn,
Waar zonde heerscht, en ramp en pijn,
Waar ons de dood omringt,
Wel menigmaal de vrees ons aan,
Omdat we alléen daarhenen gaan,
En niemand met ons zingt.

Maar midden in het zand, daar vindt,
Daar groet ons oog een Hemelkind,
Door God gevoed, gekweekt,
Dat geurig bloeit en bloeiend geurt,
Het grauw zoo groen, zoo hoopvol kleurt,
En van den Vader spreekt!

Dan zeegnen wij de teêre bloem,
Dan geven wij Hem prijs en roem,
Die haar zoo heerlijk schiep,
Die in de dorre doodsspelonk
Haar wording en gestalte schonk
En tot ontwikkling riep!

Ons zwak geloof vat nieuwen moed:
Omhoog het hart! vooruit den voet!
Wij trekken moedig door —
Tot, in des Hemels Palmengroen,
Ons de Englen zalig rusten doen,
Bij 't eeuwig Sabbats-choor! [1])

III.

IK BEN EEN SCHULDENAAR.

Als des waerelds glans verdwijnt,
Als geen zon of maan meer schijnt,
Als we, aan 't eind der Pelgrimsbaan,
Vóor het Huis des Vaders staan, —
Dan eerst weet ik en erken,
Heer, wat ik U schuldig ben!

Als de booze jammerklaagt,
Rotsen om een schuilhoek vraagt,
Als hij knersentandt van spijt,
Aan een wis verderf gewijd, —

---

[1]) „Werwaards ik mij ook wendde, ik zag niets anders dan moeite en gevaar. Daar stond ik, in een uitgestrekte wildernis, midden in het regensaizoen, naakt en alleen, omringd door verscheurend gedierte, en door menschen nog woester dan zij! Ik was 500 mijlen verwijderd van de naaste Europeesche pleisterplaats. Op dit oogenblik, terwijl ik in droefgeestige overdenkingen verdiept was, wordt mijn oog onwillekeurig aangetrokken door de buitengewone schoonheid van een kleine moschplant, bloeiende midden in het zand. Ik maak hier melding van, om aan te toonen uit wat kleinigheid het hart soms troost kan putten, want ofschoon de geheele plant niet grooter was dan de top van een mijner vingers, kon ik het teeder samenstel van hare wortels, bladeren en knopjens niet zonder bewondering aanzien. „Hoe!" dacht ik, „zou het mogelijk kunnen zijn, dat die God, die een zoo onbeduidend plantjen in dezen verborgen hoek der waereld formeerde, koesterde en tot rijpheid bracht, onverschillig zou nederzien op den toestand van wezens, die naar Zijn eigen beeld zijn geschapen? Dat zij verre!" Ik stond op, en honger en vermoeienis vergetende, reisde ik verder, verzekerd, dat de redding nabij was; en — ik werd niet teleurgesteld!"

MUNGO PARK'S *Reize door de Binnenlanden van Afrika.*

Dan eerst weet ik en erken,
Heer, wat Ik U schuldig ben!

Als ik, hemelsch rein en schoon,
Opga tot den Glorietroon:
Als ik, zonder zonde en rouw,
In Uw volheid U aanschouw, —
Dan eerst weet ik en erken,
Heer, wat ik U schuldig ben!

Als ik d' Englenlofzang hoor,
In een duizendstemmig Choor
Ruischende als een waterval
Met een dondrend harpgeschal, —
Dan eerst weet ik en erken,
Heer, wat ik U schuldig ben!

Dierbre Heiland! of mijn ziel
Hier reeds iets te beurte viel,
Voorproef van de zaligheid,
Die mij namaals is bereid!
Of ik hier reeds voelen mocht,
Tot wat prijs ik ben gekocht!

Niet om eenig goed in mij,
Maar uit Godlijk medelij',
Hadt Gij rust en waereldsch heil,
Hadt Ge Uw leven voor mij veil!
'k Werd verlost van Vloek en Dood:
O, wat is mijn schuld toch groot!

In mijn ziel valt menig keer
Nog een donkre schaduw neêr,
Maar als de angst mij 't meeste pijnt,
Komt Gij, en — de morgen schijnt!
Och, dat elk het zie en hoor',
Jezus, dat ik U behoor!

Dikwerf, als de zonde loert,
Wordt mijn aarzlend hart ontroerd;
Maar Gij stort mij krachten in:
'k Waak, en bid, en — overwin!
Zoo ik wandel in Uw schreên,
'k Dank het aan Uw Geest alleen!

Onder tranen en verdriet
Kwijnt mijn vast Geloove niet;
Onder ziekte en doodsgevaar,
Straalt de Hoop, zoo godlijk klaar:
De eeuwge schuld der dankbaarheid
Wordt met woeker opgeleîd!

IV.

„DIE MIJ VROEG ZOEKEN, ZULLEN VAN MIJ GEVONDEN WORDEN."

Als wentlende baren,
Gezweept naar beneên:
Zóo ijlen de jaren
Gevleugeld daarheen'.
Het Graf gaapt beneden:
Straks storten we neêr.
Komt, kindren! nog heden
Gevlucht tot den Heer!

De lelies, de rozen,
Hoe teeder gekelkt,
Hoe lieflijk ze blozen,
Zijn spoedig verwelkt.
Gij ook zijt als bloemen
Zoo broos en zoo teêr:
Waar zoudt gij in roemen?
Ai, roemt in den Heer!

De God van genade,
Die 't Jonge bemint,
Sloeg Samuël gade
En riep hem als kind.
Die vroeg zijn gekomen,
Verdwalen niet weêr.
Waarom zoudt ge schroomen?
Reeds wenkt u de Heer!

Bij Jezus is zegen
In blijdschap en smart
Gods licht op uw wegen,
Gods liefde in uw hart.
Uw sterven wordt zweven
Naar heiliger sfeer...
Hoe zalig te leven
In 't Rijk van den Heer!

V.

UW WOORD IS EEN LAMPE VOOR MIJN VOET EN EEN LICHT VOOR MIJN PAD.

(Psalm CXIX: 105.)

Toen Isrêl stond op vreemde baan,
Stak God de Heer Zijn vuurzuil aan:
Die was hun lamp, die hield de wacht,
Die wees den weg bij dag en nacht.
Zóo is, in 's levens woestenij,
Des Heeren heilig Woord voor mij!
Wanneer de dwaalweg mij bekoort,
De zonde fluistert: „Wandel voort!"
Dan klinkt de roepstem in mijn oor:
„Terug! daar ginds is 't rechte spoor!" —
— O Gij, die op mijn paden let!

Mijn God, hoe lief heb ik Uw Wet!
Zij is mijn Lamp, zij is mijn Licht:
De weêrglans van Uw aangezicht!

Toen Paulus in den stormnacht dreef,
Waar zon- noch maanlicht over bleef,
Toen 't Adriatiesch zeeschuim joeg
En bulderde op de kranke boeg,
Toen daalde een vriendlijke Engel neêr,
Die zacht hem toeriep: „Vrees niet meer!" —
Zóo is, in nacht en stormgetij',
Des Heeren heilig Woord voor mij!
Wanneer de springvloed mij verrast
En 't water tot de lippen wast,
Dan hoor ik hoe Uw Woord gebiedt:
„Verbeid den Heer, en sidder niet!
Gods kindren gaan door strijd en kruis,
Door smart en druk, naar 't Vaderhuis.
Dáar droogt Gods hand den laatsten traan,
Dáar breekt de dag des vredes aan!" —
— O Gij, die immer raadt en redt!
Mijn God, hoe lief heb ik Uw Wet!
Zij is mijn Lamp, zij is mijn Licht:
De weêrglans van Uw aangezicht!

Toen Stéphanus met kalmen lach
Den Bloedraad onder de oogen zag,
Hief hij den blik naar 's Hemels trans.
Daar scheurde 't floers, daar blonk Gods glans,
Daar zag hij in Zijn heerlijkheid
Den Heer tot zijne ontfangst bereid.
Hoe voelde zich zijn ziel verheugd
Door Heldenmoed, door Englenvreugd!
De steenen stormden op hem aan:
Hij zag nog steeds zijn Jezus staan.
„Ontfang mijn geest!" Zijn geest ontvloog:

De Martlaar was gekroond Omhoog!....
Zóo, in mijn laatste stonde, zij
Des Heeren heilig Woord voor mij!
Godlof! mij dreigt geen dolle wraak:
Verbrijzeld is de folterstaak,
De vlam der houtmijt is geblusscht:
Des Heeren Kerk heeft eindlijk rust.
Maar toch! wanneer en hoe ik sterf,
Hetzij ik op de golven zwerf,
Hetzij ik op mijn sponde smacht,
O Woord van God! behoud Uw kracht!
Vertoon me een Heiland, die mij wenkt
En de eeuwge kroon des Levens schenkt!
Dan vrees ik niet voor 't Schaduwdal:
Ik weet Wie mij geleiden zal —
Mijn Goede Herder is nabij,
Zijn stok en staf vertroosten mij!....
— O Gij, die me in Uw Hemel zet!
Mijn God, hoe lief heb ik Uw Wet!
Zij is mijn Lamp, zij is mijn Licht:
De weêrglans van Uw Aangezicht!

VI.

HET MEIR VAN GENNESARETH.

U zegent mijn ziele, o Gennesareth's Meir,
Door d' adem des hemels gewiegeld!
Gij hebt in uw golven mijn Heiland en Heer,
Zijn heilge gestalte, weêrspiegeld!

De meiren van 't oord, waar ik wandel, zijn schoon,
Gelijst in de rijkste landouwe:
Maar Gij spant altijd en van alle de kroon,
Wat wondren de schepping ontvouwe!

't Is niet wijl de hinde, uit heur schuilhoek geschrikt,
Zich laafde aan uw heldere stroomen:
Maar 't is, wijl de Heer, die de zielen verkwikt,
De dorstigen drenkte aan Uw zoomen!

't Is niet, wijl ge prijkt in den weeldrigen krans
Van vorstlijke palmen en rozen:
Maar 't is, wijl Gods Zoon in Zijn heerlijksten glans
Uw strand tot Zijn pad heeft gekozen!

't Is schoon, als de duif, die uw oever doorvloog,
Heur wiek in uw zilverschuim nette':
Maar schooner nog was 't, toen de Heer van Omhoog
Den voet op uw golftapijt zette'!

Die tijd is voorbij! Geen Bethsaïda meer,
Geen Chorazin blauwt aan uw stranden!
De wilde Arabier slaat zijn tent hier ter neêr
En 't onkruid doorkruipt uw waranden!

O zeg het, gij puin, waar de roerdomp in klaagt!
Waar bleven die bloeiende steden?
Ten hemel verhoogd, maar ter helle verlaagd,
Verbrijzeld, verworpen, vertreden!

O steden der waereld! in Noorden en Zuid,
In Oosten en Westen verheven!
Zóo wischt eens de Heer al uw heerlijkheid uit,
Is Hij niet uw kracht en uw leven!....

't Was hier, dat de Heiland zijn stemme verhief,
Der zaligheid glans om de slapen;
En driemalen vroeg: „Heeft Bar-Jona mij lief?
Zoo weid dan Mijn lammren, Mijn schapen!"

Gij, Heiland, verhoogd aan Gods machtige hand,
Gekroond na de vuurproef der smarte!
Neen, nimmer vergeet Gij dit liefelijk strand:
Het blijft gegraveerd in Uw harte!

O wil, waar ik peins bij dit heilige Meir,
Mijn ziel voor Uw weêrkomst bereiden!
En geef me uit genade het voorrecht en de eer,
Uw lammren, Uw schapen te weiden!

VII.

„NAAR DE ANDERE ZIJDE."

(Lukas VIII : 22—25.)

Achter groene heuveltoppen
Dook het zonlicht langzaam neêr:
Alle blâren, alle knoppen
Kaatsten 't vloeiend purper weêr.

't Avondwindtjen deed de baren
Van de Galileesche Zee
Naar den oever spelevaren,
Of muziek ze dansen deê.

Jezus' vriendlijk woord verblijdde
't Uitverkoren Jongrental:
„Steevnen wij naar de andre zijde!"
En — het scheepjen stak van wal.

Gladgekemde golfjens droegen
't Vaartuig naar de groene kust,
En de Heiland, moê van 't zwoegen
Vlijde in 't eind het hoofd ter rust'.

Duik' de booze in donzen veêren,
't Wroegende geweten waakt:
Maar de vriend des Heeren Heeren,
Slaapt, ook als de storm genaakt.

Doch op eens — de wolken broeien
Boven Bazans rotsgevaart':
Stormen zweepen onder 't loeien
't Scheepjen hel- en hemelwaart!

Met de ontzetting op de kaken
Zien de Jongren d' afgrond aan:
„Meester! hoort Ge 't schip niet kraken?
Meester! Meester! wij vergaan!"

En de stem des Welbeminden,
Kalm en statig, klinkt met macht:
„Zwijgt, gij golven! stil, gij winden!"
En de zoetste vrede lacht....

Zondaars, in hunne angst verloren,
Voelen 't stormen in hun hart,
Tot zich Jezus' stem doet hooren:
„Stil, gij vreeze! zwijg, gij smart!"

Tot Hij troost: „Ik ben uw Leven,
Ik geleid u bij de hand!
Zoudt gij ongeloovig beven?
Zeide ik niet: „Naar 't ander strand?"""

Uit mijn zondeslaap bekomen,
Zag ik Jezus mij nabij,
Wijzende op des Waerelds stroomen,
Roepende: „Naar de Over-zij!

„Als in Noach's ark beveiligd,
Drijft gij, hoe de golfslag brandt!
Niemand aan Mijn dienst geheiligd
Kan vergaan. Naar 't ander strand!"

'k Volgde. En eerst, wat zielsverblijden!
's Levens zee was spiegelglad:

'k Had geen enklen strijd te strijden,
Nu mij God vergeven had!

Maar weldra — de orkanen woedden,
Driften bruischten, voor en na.
„Wil mijn arme ziel behoeden!
„Meester!" heette 't, „ik verga!"

Maar daar klonk het, naamloos teeder:
„Zoek en vind bij Mij de vreê!"
En daar leî zich de onrust neder
Als de Galileesche Zee.

En schoon soms de nacht moog' grauwen,
's Heeren Licht doortintelt mij:
'k Zie alreeds de kusten blauwen
Van de zalige „Over-zij!"

VIII.

OP DE MIDDELLANDSCHE ZEE, IN DE BAAI VAN KARMEL.

Waar ik de diepte gadesla,
O God! ze is 't beeld van Uw genâ.
Het onophoudlijk golfgeklots
Schiep zich een toegang in de rots:
Zóo brak ook door dit hart van steen
Uw rustelooze liefde heen'.
De zilverglans, die 't golfjen kust,
Als 't zonlicht op het water rust,
Gelijkt den zachteñ vredegloor,
Die tintelt, al mijn adren door.

Hier heerscht geen ebbe, die den vloed
Verandren kan of slinken doet:
De gunst, waarmeê Gij nederziet,
Verwisselt ook of mindert niet.
Of zoo, op 't wenken van Uw hand,
De zeegolf zich onttrekt aan 't strand,
Zij keert terug met vollen stroom,
En laaft op nieuw den dorren zoom:
Zóo schijnt het soms, daar 't harte beeft,
Of Uw genade mij begeeft.
Dan buigt mijn ziel versmachtend neêr,
En 'k roep: „Mijn God, keer haastig weêr!"
En ziet! daar keert Uw aangezicht,
Daar overstroomt me Uw vredelicht!
Mijn ziel, die van verrukking schreit,
Geniet Uw volle teederheid!

Dit water strooide in vroeger eeuw
Op Isrêls strand zijn golvensneeuw!
En toch — schoon Sion werd doorploegd,
Schoon Salem steeds in boeien zwoegt,
Schoon doornen wassen uit den grond,
Waar wijnstok en olijfboom stond,
De Mussulman de poort betreedt,
Heel Juda treurt in 't weduwkleed,
De visscher, in zijne eenzaamheid,
Op Tyrus' rots zijn netten spreidt,
De Karmel kwijnt, van groen beroofd,
Voorheen de tulband van zijn hoofd: —
Toch kust dit water even teêr
De ontwijde stranden als weleer!
Zóo, Heer! zóo blijft Uw liefde altijd
Uw uitverkoren volk gewijd!
Ofschoon het nu, verstrooid, versmaad,
In ballingschap daar henen gaat,
Ofschoon er op zijn aangezicht

Een deksel der verharding ligt,
Zijn redding nadert in 't verschiet:
Uw heilbeloften falen niet!

IX.

„LAAT DE KINDERKENS TOT MIJ KOMEN,
EN VERHINDERT ZE NIET."
JEZUS CHRISTUS.

Laat mij tot mijn Jezus komen!
Moederlief, weêrhoud mij niet!
Die voor ons Zijn bloed deed stroomen,
Wijst me een Hemel in 't verschiet.

Sta mij toe, mijn aardsche vader,
Dat ik aan Zijn voeten val!
Steun mij waar ik wanklend nader!
Jezus gaat mij bovenal.

Broeders, zusters, komt, gaat mede!
Voort, geliefden! hand aan hand!
En de liefelijkste vrede
Strengelt ons een rozenband!

Dartelende speelgenooten!
Roept mij niet terug van 't Kruis!
'k Heb gekozen, wèl besloten:
't Is mijn staf naar 't Vaderhuis!

Ja, schoon allen mij vergaten,
Vader, moeder, maag en vrind,
Jezus zal mij nooit verlaten:
Jezus mint als niemand mint!

Draag me, o Herder! in Uwe armen
Als een schaapjen naar den stal,
Waar Uw goddelijk erbarmen
Mij voor eeuwig laven zal!

X.

OP DEN DOOD VAN EEN GELOOVIG JONGELING.

(Gestorven Februari 1842.)

Neen! 'k heb dien dag, mijn hart zoo zoet,
Zoo vroeg een sterven niet vermoed!
'k Herinner mij mijn afscheidsgroet:
„Mijn jongen! wandel met den Heer!
Wij zien elkander weêr!"

Al woeldet ge op uw veege spond'
In duldelooze pijnen rond,
Soms speelde een glimlach om uw mond,
En fluistrend spraakt gij keer op keer:
„Wij zien elkander weêr!"

Uw moeder weende, diep bedroefd;
Uw zusters hart was toegeschroefd, —
Gij hebt een woord van troost beproefd,
En 't druppelde in haar zielen neêr:
„Wij zien elkander weêr!"

„Och!" juichtet gij: „Hoe goed, hoe groot
Is Jezus toch, die zondaars noodt —
Voor mij ook ging Hij in den dood!
Nu heeft de dood geen prikkel meer! —
Wij zien elkander weêr!"

„O moeder! moeder! liefste mijn!
Voorzeker, 't scheiden doet mij pijn:
Toch wil ik liefst bij Jezus zijn!
U heb ik lief, maar Hem nog meer!
Wij zien elkander weêr!"

„Ik had wel gaarne in later tijd
Mij aan den dienst des Woords gewijd; —
Toch is mijn ziele in mij verblijd:
'k Zoek Hooger School in Beter Sfeer:
Wij zien elkander weêr!..."

Uw avond daalde, toen de zon
Voor ons een nieuwen dag begon:
Gij gingt naar aller Lichten Bron —
Daar daalt noch nacht noch avond neêr:
Wij zien elkander weêr!

'k Stond bij uw zwijgend bed alléen;
Uw hand was koud als marmersteen;
Uw vlotte ziel was heen, was heen, —
Zij jubelde bij 't Englenheir.
Wij zien elkander weêr!

'k Heb u in 't graf ter rust zien gaan,
'k Besproeide uw kist met traan bij traan;
Maar 'k hoorde — sprak uw geest mij aan? —
Een stem zoo zacht, zoo roerend teêr:
„Wij zien elkander weêr!"

Ja, ouders! wischt uw tranen af,
Nu God uw kind het leven gaf!
Zijn open Hemel grenst aan 't graf —
Die Hemel lofzingt heinde en veer:
„Wij zien elkander weêr!"

Het lijk, in de aard' ter rust gestrekt,
Wordt eens verheerlijkt opgewekt:
Dan deinst de steen die 't stof bedekt,
Dan — o verhaast dien heildag, Heer! —
Dan zien we elkander weêr.

XI.

BIJ HET GRAF EENER VROEGGESTORVENE.

Alle vleesch is als gras, en al zijn heerlijkheid als een bloeme des velds.
JESAJA.

Zij leefde — en was zoo krachteloos,
Zoo fijn geweven, teêr en broos,
Of telkens zich de najaarsstorm
Zou wreken op heur tengren vorm,
Of ieder jaar de winterkoû
Haar huivrend bloed bevriezen zoû.
Zij leefde — om in haar leven
Aan de Aard te zien te geven,
Dat Jezus ook de zwakste plant
Kan hoeden met Zijn sterke hand,
En in Zijn vriendlijke armen
't Geschoren lam verwarmen!

Zij stierf — toen juist de Lentezon
Een nieuwen levensdag begon:
't Gevogelt' zong in vroolijk koor,
Toen zij heur lieve stem verloor:
Toen 't eerste bloemtje' uit de aarde sproot,
Verzonk zij in heur donkren schoot.

Zij stierf — en ons, die schreiden,
Gaf zij de les bij 't scheiden:
De schoonste bloemen zijn het teêrst,
De laatste vallen soms het eerst.
Hoe lang of kort het dure,
Waakt! gij kent plaats noch ure!

Zij leeft — heur vlotte ziel ontvloog,
En zweefde tot haar God omhoog;
Zij heeft geloofd in Jezus' kruis:
Ze aanschouwt nu in des Vaders Huis.
Zij heeft gestreden en geleên:
Nu juicht zij door alle eeuwigheên.
Zij leeft, om blij te zingen
Met alle Hemelingen,
Om in het blinkend lichtgewaad
Het Lam te volgen wáar het gaat,
En op volmaakter wijzen
Den Levende te prijzen.

En leven zal zij! — 't Gapend Graf
Staat eens, verbaasd, zijn prooi weêr af.
Als de ijzren tong des tijds verstomt,
Als Jezus op de wolken komt,
En bij het jongst bazuingeschal
Zijn dooden allen wekken zal:
Dàn zal ze — op eens herboren,
In 't heerlijkst hulsel gloren,
Een tempel, rein van 's waerelds slijk,
Het lichaam van den Heer gelijk....
O, mocht ik, aan Zijn voeten,
De Dierbre haast begroeten!

XII.

DIEN HIJ LIEFHEEFT, KASTIJDT HIJ.

De Heiland verbindt de gebrooknen van hart,
En richt tot zich op die er vielen.
Met olie der vreugde geneest Hij de smart;
Hij leeft, en is 't Leven der zielen!

Hij geeft en Hij neemt; maar 't verlies wordt gewin.
O, komt dan en lofzingt d' Algoede!
Eerst troost en bemoedigt de kus zijner min,
Dan heiligt en loutert zijn roede.

De ontelbare schare, die staat voor den Troon,
Kwam eens uit de „Groote Verdrukking."
Zóo blijft het voor allen: door 't Kruis naar de Kroon,
Door tranen naar 't Land der Verrukking!

XIII.

AAN EEN KIND.

Vrede zij u, dierbaar Wicht!
Vreugde en welvaart, liefde en licht!
Laat u de Evangelieblaân
Boven goud en zilver gaan!
Word des biddens nimmer moê,
Neem in deugd en wijsheid toe!
Zingt de leeuwrik in de lucht,
Zing als hij en neem uw vlucht!
Volg de duif, die op den vloed
Nergens rust vond voor haar voet:
Keer in de Ark, die veilig drijft,
Ook als niets meer overblijft!

XIV.

DE BIJBEL.

Dierbre Bijbel! Woord des Heeren!
Wat al schatten biedt gij aan,
Die geen motte of roest verteren,
Die zelfs niet in 't Graf vergaan!

Alles wat een vreugd kan geven
Die zelfs onder smarte groeit,
Krachten van een Eeuwig Leven,
Liefde die onsterflijk gloeit;

Englen rond mijn legersponde,
Zielenbrood en artsenij,
Wapens tegen dood en zonde —
Alles, àlles geeft gij mij!

Arm moog' mij de waereld noemen,
Die met blinkend slijk zich voedt,
Ik blijf in mijn rijkdom roemen,
Ik begeer geen hooger goed!

EEN ZESTAL LIEDEREN.

(Om op „Steenbeek" te zingen, en overal waar men de liefde van Jezus kent.)

I.

MORGENLIED.

Wijze: Gezang 43.

Christus, Zon van allen zegen!
U begroet ons morgenlied.
Wat zou ooit ons hart bewegen,
Deed Uw groote liefde 't niet?
Hadden wij den dood verdiend,
Lof zij U, o Zondaarsvriend!
Gij hebt óns 't verbeurde leven,
Boven duizend, weêrgegeven.

Doe ons heden ondervinden,
Dat Gij 't treurig hart verblijdt,
Dat Gij 't oogenlicht der blinden
En de kracht der zwakken zijt!
Maak ons zedig, zacht en stil!
Heer! herschep ons naar Uw wil,
Leer ons zelf, met ziel en zinnen,
Boven alles, U beminnen!

Uit den zwijmel der ellenden,
Uit de schaduw van den dood,
Bracht Gij ons, die U niet kenden
Tot het eeuwig morgenrood.
Voer in ons Uw gunst ten top:
Ga in onze zielen op!
Dat ze groenen, dat ze bloeien,
Waar Uw volle stralen gloeien!

II.

AVONDLIED.

Wijze: Psalm 24, of Psalm 62.

O Heer, die de Eerste en Laatste zijt!
U zij ons staamlend lied gewijd,
U loven onze dankgebeden.
Hoe diep beschaamt ons Uw genâ!
Zij sloeg ons als een moeder gâ:
Zij kroonde ons met barmhartigheden.

Vergeving, Heer! nu de avondstond,
Die ons op nieuw gezegend vond,
Op nieuw ons schuldig heeft bevonden!
Och, wasch in Uw verzoenend bloed
De onreinheid van ons krank gemoed,
En doe ons niet naar onze zonden!

Bescherm ons in den donkren nacht,
Omring ons met Uw Englenwacht,
Doe onzer ziele Uw vrede smaken!
Stort, naar Uw groote zondaarsmin,
Ons krachten ter vernieuwing in,
En doe ons gants verjongd ontwaken!

En als de Levensavond komt,
Waarop ons laatste lied verstomt,
Ontneem Gij dan den dood zijn wapen,
En laat Uw Woord de peluw zijn,
Waarop wij d' Eeuwgen Morgenschijn,
Door U verzegeld, tegenslapen!

III.

AAN JEZUS' VOET.

Wijze: Psalm 42.

Heer en Heiland! aan Uw voeten
Buig ik mij aanbiddend neêr,
Om te bidden en te boeten,
Om te juichen tot Uw eer.
Ach, waar elders zou ik gaan?
Dreigend blikt de waereld me aan,
En ik voel nog al de wonden
Van haar zorgen, van haar zonden.

Maar Gij zaagt mij in de verte,
Dwalend schaap, dat U niet zocht!
Diep bewogen met mijn smarte,
Riept Gij, of ik volgen mocht.
Trouwe Herder! met Uw bloed
Hebt Gij al mijn schuld geboet,
Want Gij droegt me in stervende armen
Naar den schoot van Gods erbarmen.

Tot de Waereld wederkeeren?
Neen, dát niet in eeuwigheid!
Sterk mij, Goede Geest des Heeren,
Die mij herwaarts hebt geleid!

Voed in mij een droefenis,
Die aan God gevallig is,
Die mij straks een vreugd zal geven,
Boven àlle vreugd verheven!

Heer! Uw arme Magdalene
Vindt in U haar hoogste Goed.
Niets begeert zij dan dit éene:
Laat mij blijven aan Uw voet!
Troost, vernieuw en heilig mij,
Tot ik gants gelouterd zij,
Tot ik, juichend voor Uw troone,
Eeuwig boven bij U wone!

IV.

ZONDAGSLIED.

Wijze: Gezang 96.

Wees gegroet, gij Eersteling der dagen!
Morgen der verrijzenis,
Bij wiens licht de macht der hel verslagen
En de dood vernietigd is!
Heere Jezus, Trooster aller smarten,
Zon der Waereld, schijn in onze harten!
Deel ons zelf den voorsmaak meê
Van der Zaalgen Sabbats-vreê!

Op Uw woord, o Leven van ons leven!
Schudt ons hart den doodslaap af.
Door de kracht Uws Geestes uitgedreven,
Treden we uit ons zondengraf.
Leer ons daaglijks, leer ons duizendwerven,
In Uw kruisdood meêgekruisigd sterven,

En, herboren opgestaan,
Achter U ten Hemel gaan!

In Uw hoede zijn wij wélgeborgen;
En schoon eerlang 't oog ons breek',
't Zal ontsluiten op den Grooten Morgen,
Na deez' aardsche Lijdensweek!
Welk een Dag der Ruste zal dat wezen,
Als we, onsterflijk uit onze asch verrezen,
Knielen voor Uw dankaltaar.....
Amen, Jezus! maak het waar!

V.

LOFLIED.

Wijze: Psalm 118.

O Heer! wien ooit Uw goedheên treffen,
Ons past het danklied bovenal.
Leer ons een herderstrouw beseffen,
Die niemand ooit doorgronden zal!
Daar duizenden wanhopig dwalen,
Riept Ge óns van d' open afgrond weêr!
Wij zullen 't eeuwig U herhalen:
Oneindig is Uw liefde, o Heer!

Ons geeft Ge, in schaduw van Uw wieken,
Een schuilplaats tegen Zonde en Hel:
Daar zegt, bij 't Hemelsch morgenkrieken,
Ons hart den nacht des doods vaarwel.
Ook ónze heildorst wilt Gij lesschen,
Ook óns verlost Gij door Uw kruis;
En van verloren zondaressen
Maakt Gij ons dochters in Gods Huis!

Hoe zullen we U naar waarde danken?
Verlosser, neen! wij kunnen 't niet.
Wat tranen en gebroken klanken
Is alles wat ons overschiet.
Ach, in ons-zelven stof en assche,
Is dit ons daaglijksch smeekgebed:
Dat ons Uw Geest volkomen wassche
Van d' allerlaatsten zielesmet!

Voltooi ons in Uw werk, o Heere!
Bekwaam ons tot den goeden strijd,
Opdat wij leven U ter eere,
Die 't Leven onzer zielen zijt!
Opdat we in U den Vader loven,
Den Vader van barmhartigheid,
Bij wien Ge in 't Hoog Vertrek daarboven
Uw Magdalena's plaats bereidt!

VI.

VRIJDAGSLIED.

Wijze: Psalm 65.

O dag des doods, o dag des levens,
Gevreesd en toch begeerd!
Ge ontzet en gij vertroost mij tevens,
Zoo vaak gij wederkeert.
Gij zaagt Gods eigen Zoon gebonden,
Bezwijken in Zijn bloed;
Maar ook — het handschrift mijner zonden
Vernietigd aan Zijn voet!

Zijt Gij, o Heer, aan 't kruis geslagen,
Om 't geen ik overtrad?

Hebt Ge, eer mijn oogen 't daglicht zagen,
Mij reeds zóo liefgehad?
Ontneem dan, daar ik voor U kniele,
Mij dit zelfzuchtig Ik,
En word de liefde mijner ziele
Tot aan mijn jongsten snik!

Dan licht steeds in den dag van heden
Me een Goede Vrijdag aan,
Die mij met psalmen en gebeden
Ten Kruisberg op doet gaan:
Die mij ziet lijden aan Uw wonden,
En sterven aan Uw dood,
Mijn ouden mensch met al mijn zonden
Begravende in zijn schoot!

HARP EN HYMNE.

Encore un hymne, ô ma lyre,
Un hymne pour le Seigneur,
Un hymne dans mon délire,
Un hymne dans mon bonheur!
DE LAMARTINE.

I.

HET KRUIS.

De waereld wentelt op den wiekslag voort der jaren:
Geslachten, volken, vluchten heen;
Gewoonten, wetten, gaan als wisselende baren —
Niets blijft er dan het Kruis-alleen!

't Bleef bloeien sints dien dag — ontzachlijkste aller dagen! —
Toen 't, Boom des Levens die het was,
Als zijn gerijpte vrucht dien Heiland heeft gedragen,
Wiens dood al onze ellend genas.

't Bleef, goddelijk symbool des Onveranderlijken,
Hoog op de rots der eeuwen staan:
't Zag 't al bezwijken, maar wist zelf van geen bezwijken;
't Zag, onverganklijk, 't al vergaan.

Het Kruis regeert, terwijl 't Jeruzalem en Romen
Lang aan zijn voet verwelken ziet.
Zijn heerschappij is niet van menschen voortgekomen:
't Regeert, en — sterven kàn het niet!

Het Kruis heeft menig storm bedreigend aan zien rukken,
Maar 't stond altijd en overal,
Geworteld in God-zelf en zonder ooit te bukken,
Als Teeken der Verwinning pal.

(Naar 't Fransch.)

II.

EEN UUR MET DEN HEER.

Één uur genoten
Met U, o Heer!
En zie, daar vloten
Geen tranen meer;
De wonden sloten:
Ik leefde weêr!

Ik kwam — als een beedlaar, die bijna bezwijkt,
In 't stof van de zonnige wegen;
Ik ging — als een koning, versterkt en verrijkt,
Beschaduwd door zegen op zegen.
De voetschop der waereld is pijnlijk en ruw —
't Was weldaad, o Heiland! Zij dreef mij tot U.

Één uur gesleten
Bij U, o Heer!
En 't bang geweten
Herademt weêr:
De zondenketen
Zinkt krachtloos neêr!

Bij U is de kracht die het kwade verwint,
De troost die het schuldgevoel lenigt,
De moed van den Held, aan 't geloof van het Kind
Tot waken en bidden vereenigd,

Al de ernst van den Man en de teêrheid der Vrouw,
Den God aller Liefde in de liefde getrouw!

Één uur geluisterd
Naar U, o Heer!
De dood verduistert
De vreugd niet meer —
Een Engel fluistert:
„Gij ziet mij weêr!"

Wij zuchten: „Wie wentelt den lijksteen ons af?"
Geslingerd door vreezen en hopen.
Daar rijst naast de graven der onzen Uw graf
En zie! als het Uwe zijn ze open.
De dood nu niet meer, maar het leven alleen
Weêrhoudt nog de zielen, voor eeuwig straks één!

O Heer der Heeren!
Één uur van de aard
Tot U te keeren,
Is alles waard,
Is juichen leeren,
Is Hemelvaart!

III.

MORGEN.

Zie rond u, hoe het Licht ontspringt,
In alle waatren spiegelt,
Door alle schemerschijnsels dringt,
In alle diepten wiegelt!

Daar is van daag geen nacht zoo zwart,
Waar niet een straal door flonkert....
En gij verlengt den nacht, arm hart!
Die u Gods groet verdonkert?

Zie, hoe de dauw het veld besproeit
En waassemt op de knoppen,
Hoe ieder bloemenoogjen vloeit
Van louter vreugdedroppen!

Daar gaat een toon van liefde en dank
Door alle hemelsfeeren:
Waartoe op steenen borst die klank
Ontroostbaar af te keeren?

Die God, die zulke dagen schiep
Om aarzlenden te trekken,
Kan ook in 't spraakloos boezemdiep
Een juichende' echo wekken.

Ook ù zal 't machtwoord: „Daar zij licht!"
Door alle poren dringen:
Dan zal uw ziel, die dankbaar zwicht,
Uit al haar snaren zingen!

(Vrij gevolgd.)

IV.

AVOND.

Het is een lieflijk avonduur,
Niet spraakloos en toch sabbat-stil.
De nacht doorstraalt het luchtazuur,
Of ze àl Gods glorie toonen wil.

Omhoog ontbreekt geen enkle ster,
Omlaag geen enkle nachtegaal:
Al 't schepsel dankt, nabij en ver,
En ieder in zijn eigen taal.

O, wat een ziel ervaren mag,
Wat ze in zoo stillen nacht geniet,
Dat gist zij niet bij klaren dag,
Dat spreekt zij uit in woord noch lied.
Het is — een adem van Omhoog,
Een Paradijsgeur, tred voor tred,
Een zien, maar met het geestlijk oog,
Een glimlach half, en half gebed!

Gij gaat daar eenzaam en alleen,
Toch weet ge een Leidsman aan uw zij':
Gij voelt het, God bewaakt uw schreên,
En waar gij wandelt, gaat ook Hij!
De tranen zijn u afgewischt:
Van rozen bloeit uw doornenheg,
Uw dorstig harte wordt verfrischt —
Gods Englen leegren op uw weg!

En wat u dreigde, schrik en nood,
Toont u een vriendlijk aangezicht;
Een Vrijheidsbode wordt de Dood,
Voor wie de laatste kluister zwicht.
Gij ziet haar, en strekt de armen uit,
Wel diep maar naamloos zoet ontroerd,
Gelijk de bruîgom, wien de bruid
Naar 't Heiligdom der Liefde voert!

Genoeg! genoeg! Nu zwijg, mijn Lied!
Want wat in zulk een avondstond
De jubelende ziel geniet,
Herhaalt geen lied, vertaalt geen mond.

Het is — een adem van Omhoog,
Een Paradijsgeur, tred voor tred,
Een zien, maar met het geestlijk oog,
Een glimlach half, en half gebed!

Naar EMANUEL GEIBEL.

V.

O GIJ, DIE ONDER STILLE TRANEN.

O Gij, die onder stille tranen
Ter-neêr-zit in uw kamerkijn,
Die al uw starren hebt zien tanen,
Na al te korten zonneschijn:

Die steeds terugziet in 't Verleden,
Als in een bodemlooze zee,
Waar stemmen lokken naar beneden,
Zoo bitterzoet, zoo lieflijk wee:

Die in des Levens ijle verte,
Zoo bang, zoo lang, den blik niet waagt,
Maar omdoolt met een eenzaam harte,
En vruchtloos naar uw schaduw jaagt:

O, ik versta uw angst, uw strijden,
Gij zwervers aan een barre kust!
Maar ik genas van al mijn lijden,
En weet nu wáar men eeuwig rust!

U moet, als mij, een Wezen troosten,
Dat innig liefde, leed en stierf,
Dat voor den zondaar, ook den grootsten,
Met duizend vreugden 't leven dierf.

Hij stierf! En toch, nog alle dagen
Hoort gij Zijn trouwe liefdestem:
Hij roept u om uw kruis te dragen,
En elke voetstap voert tot Hem!

Met Hem doorstroomt nieuw bloed, nieuw leven,
Uw kranken geest, uw dor gebeent';
En hebt gij Hem uw hart gegeven,
God scheidt niet meer wat God vereent!

Wat gij verloort, heeft Hij gevonden:
Hij weet naar wie uw ziel verlangt,
En eeuwig blijft met u verbonden
Wat ge uit Zijn hand terug ontfangt!

Naar NOVALIS.

V.

PAASCHMORGEN.

Op de wieken van den morgen
Daagt het Paaschfeest in 't verschiet.
't Leeuwrikje', in 't azuur verborgen,
Zingt een blij Herrijzingslied.
't Wekt in weide en woud en gaarde
Duizendvoude melody:
„Waak nu op, verjeugdigde Aarde!
Al het oude ging voorbij!"

Waakt nu op, en bruischt, gij stroomen!
Looft den Heer met lofgeschal!
Ruischt, gij blaadtjens aan de boomen,
Groene halmen, overal!

Gij, viooltjens in de dalen,
Voorjaarskelkjens, wit en rood!
Gij ook moet het meê herhalen:
„Liefde is sterker dan de Dood!"

Waakt nu op, gij menschenharten!
Die nog, uitgebloeid en loom,
Zonder vreugden, zonder smarten,
Voortslaapt in uw winterdroom!
Goddelijke krachten vloeien
Op het zuiderwindgezucht:
Scheurt, als Simson, thands uw boeien!
Stijgt omhoog met arendsvlucht!

Waakt nu op, bedrukte zielen,
Die nog bij de graven mort,
Waar zoo sombre tranen vielen,
Dat uw oog verduisterd wordt!
Schreiers, in u-zelv' verloren,
't Oog gewischt, en — opgestaan!
Ziet, de waereld is herboren:
Hier 's een wonder, neemt het aan!

Trille u met een blijde beving
Lente's weêrkeer door 't gebeent'!
Haar ontwaken preêkt Herleving,
Zelfs op 't groenend lijkgesteent'.
't Regent bloemen, lichten, gaven;
Uit de zwakheid springt de kracht:
De adem Gods ontsluit de graven....
Waakt nu op! Het Paaschfeest lacht.

Naar Emanuel Geibel.

VII.

HEB GELOOF.

Heb Geloof in uw God! — in Zijn macht, die u schiep,
In Zijn liefde, die mint wat Hij wrocht,
In Zijn wijsheid, die leidt door het donkere diep,
En de kroon aan den strijd heeft verknocht!
Laat een kind aan het strand bonte schelpen vergâren:
Zoo wie paerlen begeert, duike in 't hart van de baren!

Heb geloof in den Mensch! — Hebt gij weldaân gezaaid,
En straks ondank gemaaid met een zucht,
O strooi voort! Menig zaadtjen, in 't wilde verwaaid,
Vond een plekje' en draagt honderdvoud vrucht.
Daar wordt minder uit boosheid dan zwakheid misdreven;
En — die alles kon weten, zou alles vergeven! [1])

Heb Geloof in U-zelf! — in uw werk, in uw lot,
In de roeping waar 't hart u toe wijdt,
In de waarde uwer ziel, onverderflijk als God,
En word gáarne en gehéel wat gij zijt!
Acht Gods werk in u-zelf! Ongerept, ongeschonden,
Onberisplijk, zij immer Zijn tempel bevonden!

---

[1]) „Tout comprendre c'est tout pardonner."
Mad. DE STAEL-HOLSTEIN.

VIII.

HOUD DE HOOP.

Houd de Hoop in het hart! — Waar de Hoop is, is God.
Voor een eeuwigheid zijt gij geschapen.
Die de starren bestiert, Hij bestuurt ook uw lot,
En die Wachter zal sluimren noch slapen.
Die 't heelal heeft gewogen, Hij woog ook uw kruis.
Vele woningen geeft Hij den Zijnen,
Maar de beste het laatst: — naar het Vaderlijk Huis
Voert de wisselende tent der woestijnen!

Houd de Hoop in het hart! — Ook al wankelt uw tred,
Ook al staat gij op eenzame stranden!
Daar zijn waerelden ginds zonder rimpel of smet,
En — God gaf u de reiskaart in handen.
Uit de Diepte naar Boven voert Één u al voort,
Naar het licht uit het wolkengewemel:
De magneetnaald wijst ook onder stormen naar 't Noord,
En wat hemelsch is, trekt naar den Hemel!

Houd de Hoop in het hart! — Als zij spreekt, wordt het stil;
Zij verrijkt u door dulden en derven;
Als gij zwak zijt, geneest ze uw verbrijzelden wil,
En den dood maakt zij 't eind van uw sterven.
O, een Hooger' dan gij bracht het Leven u aan:
Laat Zijn geest in u werken en wonen!
En de krans, die Hij greep aan het eind van de baan,
Zal ook ù als verwinnaar bekroonen!

IX.

OUDENJAARS-AVOND-TROOST.

Neen, die Hoop zal niet beschamen,
  Die Gods trouw tot grondslag heeft!
Zijn belofte is Ja en Amen:
  Eeuwig lieft die eeuwig leeft!
't Zijn Gods goedertierenheden
  Dat wij niet vernietigd zijn;
  God doorbalsemt de woestijn
Met een Levensgeur uit Eden.

Alle zonden, alle zorgen,
  Wentlen wij op U-alleen!
Nieuw op elken nieuwen morgen
  Blijven Uw barmhartigheên,
Frisch nog in de winternachten,
  In den laatsten stond van 't jaar,
  Bij de wieg en bij de baar —
Eerste en Laatste! God der Krachten!

Hallelujah, Hemelheere!
  In dit heilig oogenblik.
Hallelujah, lof en eere
  Ook bij onzen jongsten snik!
't Zij wij sterven, 't zij wij leven,
  Blijf ons deel in eeuwigheid!
  Houd ons op Uw komst bereid,
Tot we Uw Hemel binnen zweven!

X.

DE AFNEMING VAN HET KRUIS.

Eindlijk is de strijd volstreên:
't Heilig bloed houdt op te stroomen;
Reeds zijn de uitgeputte leên
Van den schandpaal afgenomen.
't Lichaam daalt van 't folterkruis
In den zeegnende' arm der vrinden,
Die Hem 't koele lijnwaat winden;
En — de rotsgrot wordt Zijn huis.

Groote Lijder! rust nu uit,
Tusschen balsems weggeborgen!
De Engel, die Uw slaapcel sluit,
Wacht er tot den derden morgen.
Dan verrijst Ge, schittrend wit,
Blinkend boven alle zonnen;
En den Hemel, nu herwonnen,
Neemt Gij juichend in bezit!

Nu, o Heer! verlost Ge ook ons
Van het kruis der oude smarte!
Englen op hun vleugeldons
Dragen ons gebroken harte.
Zachtkens gaan zij naast de baar;
Trouw bewaken zij onze asschen —
Tot zij kloppende ons verrassen:
„Waakt nu op! de Dag is daar!"

Blijf, o Jezus! ons nabij.
't Kruis moog' drukken, 't graf moog' gapen,
Kruis en kroon verzustert Gij:
't Graf wordt wieg, en 't sterven slapen.

O, hoe klein zal de Aarde eens zijn,
Nu ons dreigend met haar schrikken,
Als wij op haar nederblikken
Uit des Hemels zonneschijn!

XI.

KINDERBEDE.

Mijn bedtjen is zoo warm, zoo zacht,
Gespreid uit donzen veêren;
Mijn moeder kust mij goeden nacht,
Mijn lieve vader houdt de wacht,
En — 't vriendlijk oog des Heeren!

Ach, hoeveel kindren, arm en naakt,
Die zulk een bedtjen derven,
Die langs de straten zwerven, —
Voor wie geen lieve vader waakt,
Wier moeder vroeg moest sterven!

O, wat al vreugde, die ik schep,
Ontbreekt u, arme schapen!
Ik buig mij neder voor mijn kreb —
Eer ik voor u gebeden heb,
Zou ik niet kunnen slapen.

Gij, Heer! die met weldadigheên
Mijn jonkheid overlaadde,
Sla mij ontfermend gade!
Heb ik uw gunst verdiend? — O neen!
Gij zegent uit genade!

Och, zie dan ook die kleinen aan,
Genees hun hartewonden!
Al wat Gij doet, is welgedaan —
Maar 'k wenschte dat er nooit voortaan
Één weesjen werd gevonden!

Geef Gij aan ieder kind dat schreit,
Een vreugd die nooit verdwijne,
Een vader vol van teederheid,
Een moeder die zijn bedtjen spreidt,
Een bedtjen als het mijne!

Vrij gevolgd naar 't Fransch van
Mad. DESBORDES-VALMORE.

XII.

HET LIED DER TOEKOMST.

Vrij gevolgd naar de oude Latijnsche Kerkhymne: „Ad perennis vitae fontem," etc.

Naar de bron van 't Eeuwig Leven
Dorst het hart aan 't vreemde strand,
En de ziel, met heilig beven,
Werpt den blik naar d' overkant:
Balling, smachtend naar de dreven
Van het Ware Vaderland!

Als zij vaak, door zorg bestreden,
Neêrzijgt op heur pelgrims-spoor,
Peinst zij aan de heerlijkheden
Die zij àl te vroeg verloor:
En de spiègel van 't Verleden
Toovert haar de Toekomst voor.

Wie zal u naar waarde prijzen,
Onuitspreekbre Zaligheid

Van die Hemel-Paradijzen,
Die in stille majesteit
Achter 't donker diep verrijzen,
Dat ons van hun drempel scheidt?

Dáar — geen winter, wit bevrozen!
Dáar — geen zomer, dor geschroeid!
Dáar — geen doornen aan de rozen,
Waar een eeuwge lente bloeit,
Waar de zefiers immer kozen,
En de balsem altijd vloeit!

Dáar — geen tranen en geen zuchten!
Dáar — geen hope meer die liegt!
Geen geneuchten die ontvluchten,
En geen bloesem die bedriegt;
Maar een oogst van gouden vruchten,
Die op alle takken wiegt!

Dáar — geen wisslend gaan en keeren
Van de zwarte duisternis,
Waar de starren kort regeeren,
En ook dán nog ongewis —
Maar de heerlijkheid des Heeren,
Die de Zon der Zielen is!

Alle Heilgen die er wonen,
Schittren als de morgenstraal,
Strenglen de overwinnings-kroonen,
Menglen 't Groote Lofchoraal,
Vierende in hun jubeltonen
Elke strijd en — zegepraal!

Al hun smetten zijn verdwenen,
Al hun tweespalt is voorbij:
Door het lichtend hulsel henen
Blinkt hun ziel, voor eeuwig vrij,

Nu zich hoofd en hart vereenen
In volkomen harmony!

Nu verhult geen schijn het wezen,
Daar de Waarheid vóor hen staat,
Niet gesluierd als voordezen,
Maar een hemel op 't gelaat,
Allen noodende om te lezen
In Gods vollen Liefderaad!

't Lijden, hier op aard beschoren,
Kweekte een kiem van hóoger vreugd;
Dubbel heerlijk wordt herboren
Wat hun zoetst en zaligst heugt:
En geen Grijsheid met heur voren
Rimpelt een onwelkbre Jeugd!

De oude kwaal, beneden erflijk,
Tast Gods Heilgen niet meer aan:
't Leven ginds is onverderflijk —
Al 't Verganklijke is vergaan,
Al het Eeuwige is onsterflijk
Uit den schijndood opgestaan!

Al die honderdduizend-tallen
Zijn in wil en wezen één —
't Loon, aan één te beurt gevallen,
Hoogt des andren zaligheên:
't Heil verschilt — maar elk en allen
Zijn door Liefde lotgemeen!

Met een wijsheid beweldadigd,
Die den zegen heilgen moet,
Nimmer hongrend, nooit verzadigd,
Steeds begeerend, toch gevoed,
Zijn zij stoorloos begenadigd
Met het Allerhoogste Goed!

Zalig, die den Grooten Koning
Toekomt op Zijn gloriedag,
Die de blijde Vaderwoning,
Al haar glans, aanschouwen mag,
Aller heemlen prachtvertooning,
Stralend van Gods liefdelach!

Heer en Heiland! Oog der blinden!
Kracht der zwakken! hoor mijn beê:
Leer mij 't pad ten Hemel vinden,
Waar de ware sabbats-vreê
Neêrdaalt tot Uw welbeminden —
Miserere, Domine!

XIII.

DE EEUWIGE VREUGD.

Vrij gevolgd naar de oude Latijnsche Kerkhymne van BERNARD VAN CLUGNI: „Hic breve vivitur" etc.

Kort is hier 't strijden,
En vluchtig 't lijden,
En 't leven snel.
Ginds — wordt gegeven
Een eeuwig leven,
Een eindloos wel!

O Hoogste Vrede!
Deelt God u mede
Aan nietig Stof?
Wij, Adamszonen,
Met koningskroonen
In 't Hemelhof?

Gij Land, zoo heerlijk!
Hoe hoogbegeerlijk
Wordt gij ons nu!
O Lustlandouwen,
Wanneer aanschouwen
Onze oogen u?

Uw Levensboomen,
Uw klare stroomen,
Uw blauwe sfeer,
Uw bloemvalleien
Vol zaalge Reien —
Wanneer, wannéer?

Uw heuvelschalmen,
Vol groene palmen,
Die heinde en veer'
't Geklank herhalen
Der lofchoralen
Tot Jezus eer:

Uw Heldenscharen,
Uw Martelaren
— Geen martlaars meer! —
Uw Heilprofeten,
In 't licht gezeten
Rondom den Heer:

Uw Engleṇkopjens,
Vroegrijpe knopjens,
Voor de Aard te teêr;
De bang beschreiden —
De lang verbeiden,
Wanneer, wannéer?

O Heerlijkheden
Van 't Hemelsch Eden!

Wat zaligheid,
In onze droomen
Nooit opgekomen,
Houdt gij bereid!

Mijn zoekende oogen
Gaan naar den Hoogen...
Heer, grijp mijn hand!
Draag mij, waar 'k kniele,
Naar mijner ziele
Geboorteland!

XIV.

NOG EEN PAASCHLIED.

Vrij gevolgd naar de oude Latijnsche Kerkhymne van ADAM VAN ST. VICTOR:

„Mundi renovatio
Nova parit gaudia," etc.

Heel de waereld, jong en frisch,
Schijnt vernieuwd te wezen:
Nu de Heer verrezen is,
Is het Al verrezen!
De elementen overal,
Aller schepslen talloos tal,
Deelen in Uw glorie,
Koning der viktorie!

't Vuur vlamt op in flikkergloed,
Frissche windtjens klaatren;
Met een welige' overvloed
Stroomen alle waatren;
Al wat gaat, versnelt zijn vaart;
Al wat staat, klemt vast in de Aard;
En alomme zweven
Krachten van Nieuw Leven!

Ziet dien blauwende' oceaan
  Rustig ademhalen!
Balsem draagt het wolkjen aan,
  Groen zijn alle dalen,
Zelfs de barre heide bloeit,
Marmren stroomen zijn ontboeid,
  Smeltende onder 't zuchtjen
  Van het Lenteluchtjen!

Want de winter van den Dood
  Is voor goed verslonden;
Uit ellende en hongersnood
  Is de ziel ontbonden;
Liefde vonkelt op uit d' asch,
En wat half verstorven was,
  Hoop en vreugde en vrede,
  't Vonkelt met haar mede!

Aan den hemel, blind en grijs,
  Rijzen duizend zonnen:
't Lang verloren Paradijs
  Is voor 't eerst herwonnen:
Ziet, de dreigende Englenrij
Keert het vlammend zwaard op zij',
  En — door de open Deuren
  Waaien balsemgeuren!

XV.

SCHEIDENS-TROOST.

Hij boog in 't Stof ter neêr, en is in 't Licht verhoogd;
Hij trad door de enge poort ter Hemelsche Landouwen:
  Zijn wonden zijn geheeld, zijn tranen zijn gedroogd,
En 't heiligend Geloof werd zaligend Aanschouwen!

Hij heeft de zijnen lief, nog teêrder dan weleer;
't Is nu „volmaakte liefde," en deze — kent geen vreezen.
Niet smachtend ziet hij uit, maar zeegnend ziet hij nêer:
Omdat hij eeuwig is, kan hij geduldig wezen!

Zijn hoogst verlangen is den Hoogen God gewijd:
Geen andre wensch kan meer zijn zalig hart ontroeren;
En kalm hoort hij van ver' den wiekslag van den Tijd,
Gods Engel, die al 't zijne eens aan zijn hart zal voeren!

XVI.

IN LIJDENSNOOD.

(Melodie: „Brich an, o schönes Morgenlicht.")

O God! ik neem het lijden aan,
Door U mij toegezonden.
Ik weet, Uw Wijsheid moog' mij slaan,
Uw Liefde zalft de wonden.
De starren schijnen 's nachts alleen,
Geslepen eerst blinkt de edelsteen:
Zóo loutert ook de smarte
Het ruwe goud van 't harte!

Wees Gij, wanneer mijn kracht bezwijkt,
De rots van mijn vertrouwen!
Leer me, als de gunst der menschen wijkt,
Aan U mij vast te houên!
En blindt de zwarte duisternis,
Leer mij, o God! wat bidden is,
Tot licht en leven keeren
En vroolijk danken leeren!

Vooruit! vooruit door wel en wee,
Door zonneschijn en regen,
Door wildernis en dwarrelzee,
Door bloem- en doornenwegen!
Herhaal, mijn ziel! den pelgrimszang:
„Het gaat naar Huis! het duurt niet lang:
„Den reisstaf opgeheven,
„En — door den Dood ten Leven!"

XVII.

DE ROTS DER HOPE.

Jezus is de Rots der Hope.
Zalig die op Hem betrouwt!
Wie verlossing wacht van elders,
Heeft zijn huis op zand gebouwd.
Hij, mijn Heiland en Verlosser,
Is de ware Levensbron,
Die, door sterven en herleven,
Mij den Vader heeft hergeven
En het Vaderland herwon!

Die Hèm heeft, heeft alle dingen:
Schuldvergeving, vrede, kracht,
Licht en zegen allerwegen,
Vreugdepsalmen in den nacht,
Hemelvoorsmaak onder 't lijden,
Englenblijdschap in 't verschiet,
En een oog dat reeds beneden
't Paradijs der zaligheden
Achter 't Graf ontsloten ziet!

Als wij eens daar Boven komen,
Wordt ons stoorloos heil gegund;
Maar van d' eeuwgen vreugde-cirkel
Blijft ons Jezus 't middenpunt.
't Is de slotsom aller hymnen,
Eens weêrgalmend door 't Heelal:
„Van den Strijd tot de Eindviktorie,
„Van het Kruis tot in de Glorie,
„Blijft Hij 't Eenig, Eeuwig Al!"

XVIII.

MIJN JEZUS HEB IK NOODIG.

Mijn Jezus heb ik noodig! —
Want zonde en zondesmart
Bezoedelen mijn ziele,
verduisteren mijn hart:
Ik kan Zijn kruis niet missen,
dat mij met God verzoent:
Dàt is de Boom des Levens,
die in ons doodsdal groent.

Mijn Jezus heb ik noodig! —
Want ik ben arm en naakt,
Een pelgrim hier op aarde,
die naar den hemel haakt.
Ik kan Zijn woord niet missen:
dàt is mijn wandelstaf,
Mijn steun en mijn betrouwen,
tot aan, tot over 't graf!

Mijn Jezus heb ik noodig! —
Want ik behoef een vriend,
Die boven àlle vrienden
de beste plaats verdient.

Ik kan Zijn hart niet missen,
dat van ontferming slaat,
Zich opent voor mijn klachten
en mijn gebed verstaat.

Mijn Jezus heb ik noodig! —
Want o, mijn oog is dof,
Verduisterd door de wolken,
die dwarrlen in dit stof.
Ik kan Zijn licht niet missen,
dat mij den heilweg wijst,
Waar, wenkende in de verte,
de blijde Godsstad rijst.

Mijn Jezus heb ik noodig! —
Want ik ben dor en doodsch.
Zijn volheid is mijn leven,
voor eeuwig en altoos.
Ik kan Zijn geest niet missen,
die mij van uur tot uur
Doortintelt met de vlammen
van 't heilig Pinkstervuur!

U, Jezus heb ik noodig! —
U, die mij toebereidt
Om eenmaal God te aanschouwen
in volle heerlijkheid!
Dáar eeuwig U te volgen,
bevrijd van zonde en pijn,
Dàt, Jezus! zal mijn ziele
de derde hemel zijn!

(Vrij naar 't Engelsch.)

XIX.

EER IK MIJ MET GOD VERZOENDE.

Eer ik mij met God verzoende
door den Heer die 't al volbracht,
Boog mijn ziel in duizend vreezen,
was mijn toekomst middernacht.
In het diepst van mijn geweten
klonk het klagend zelfverwijt,
En gebonden door de zonden,
voerde ik een vergeefschen strijd.

Eer ik mij met God verzoende
aan den voet van Jezus' kruis,
Wierp ik vruchtloos mij ter neder
in de stille bedekluis.
Mijn hoogmoedige beloften
leden schipbreuk keer op keer;
'k Zocht en — vond niet; en de vrede
daalde niet in 't harte neêr.

Maar toen 't vriendlijk woord des Heilands
tot mij doordrong: „Kom tot mij!
„Staak dat klagen en vertsagen —
uw Verlosser is nabij!"
Toen ik mij door Hèm liet leiden
tot den troon van Gods Genâ,
O, toen was de rust gevonden
en — ik zong Hallelujah!

Onuitsprekelijke vreugde
stroomde door mijn dorre ziel,
Toen ik met een „Abba Vader!"
op de kniën nederviel,

Toen het trilde door mijn harte:
„Eeuwig heb ik u bemind;
„Al uw schulden zijn vergeven —
welkom, lang verloren kind!"

Alle doodschrik was vervlogen,
alle vrees en zielsellend,
Want ik wist, de vloek der zonde
was voor eeuwig afgewend.
Jezus was voor mij gestorven:
'k leefde in onverderflijkheid!
Jezus voer voor mij ten hemel:
mij ook was daar plaats bereid!

En wanneer ik eens daar Boven
bij Gods Heilgen blinken zal,
Als ik meê mijn lied mag menglen
in der Englen lofgeschal,
Dan zal ik dien Heiland loven,
als een vlekloos Lam geslacht,
Die mij met mijn God verzoende,
die het al voor mij volbracht!

(Vrij gevolgd.)

XX.

GOD VOOR, WIE TEGEN?

MELODIE: „Allein Gott in der Höh' sei Ehr."

Als God, mijn God, maar vóor mij is,
Wie is er dan mij tegen?
Dan werken druk en droefenis
Mijn ziele tot een zegen:
Dan waakt alom een Englenwacht,
Dan zie ik starren in den nacht,
En bloemen op mijn wegen.

En wat er dreig' of wie er woed',
Mijn Herder blijft mij leiden:
Geen leeuwenmuil, geen wolfsgebroed
Kan van Zijn staf mij scheiden.
Hij voert mijn ziel met liefde en lust
Naar stille wateren der rust
En liefelijke weiden.

Ik heb mijn God — dàt is genoeg!
Ik wensch mij niets daarnevens.
Veel meer dan 't meeste dat ik vroeg,
Mijn àlles, is Hij tevens,
Mijn hoogste goed, mijn troost in smart,
De trouwe Vader van mijn hart,
En 't eeuwig Licht mijns levens!

XXI.

HET LIED DER STARREN.

Starren, wat blikt ge
Vriendlijk ter neêr van uw baan!
Ach, hoe verkwikt ge
d'Eenzamen pelgrim in 't gaan!

Waar' 't mij gegeven,
't Vliegen met adelaarsspoed,
Hoe zou ik zweven,
Starren, uw licht te gemoet!

Ziet ge op die sterre,
Ginds aan het goudene strand,
d'Engel van verre
Staan met de harp in de hand?

Ziet, hoe hij luistert,
Hoe hij ons groet in 't verschiet!
Hoor, hoe hij fluistert!
Zachtkens begint hij zijn lied.

Heerlijke woorden
Rijzen op ruischende wiek!
Hemelsche akkoorden
Vullen de lucht met muziek.

O laat ze stroomen!
Snaren des Engels, zingt voort!
Vaak in mijn droomen
Heb ik uw klanken gehoord.

Durf ik 't gelooven?
Ja, uit een zalig weleer,
Engel van Boven!
Ken en herken ik U weêr!

Zucht niet met smarte,
Waar hij zijn hemelval boet,
Diep in mijn harte
Hij die als broeder U groet?

Met wat verlangen
Ziet hij ten hemel, en weent!
O, hoe uw zangen
Dringen door merg en gebeent'!

Starren, herhaalt mij
't Hemelsche snarengeruisch!
Englen, komt! daalt gij,
En — brengt den balling naar huis!

(Naar 't Zweedsch van ESAIA TEGNÈR.)

XXII.

DE AKKER GODS.

Ja, 'k min dien ouden naam, die 't oord der donkre groeven
Het liefst Gods Akker heet! Die naam is waar en goed:
Hij heiligt ieder graf, waarbij wij weenend toeven,
En fluistert over 't stof een stillen vredegroet.

Gods Akker! Ja, die naam vertroost hen in hun smarten,
Wier vrees in 't donker graf het zaad verdwijnen ziet,
Zoolang verzameld in de graanschuur hunner harten,
Hun Levensbrood weleer, ach! 't hunne langer niet!

Wij worden allen eens geworpen in de voren,
In 't vast geloof dat we eens herrijzen uit het Graf,
Als de Oogstdag, op de stem der heilge Hemelchooren,
Vast nadert met de wan, die koren scheidt van kaf.

Dan staat de Goede daar, onsterflijk-schoon als de Englen,
Na de andere geboort' in de onverwelkbre gaard;
En elke bloesem zal zijn zoetste geuren menglen
Met die van bloemen, die nooit bloeiden voor deze Aard.

Doorsnijd, o Dood! dan met uw ploegschaar vrij de zooden,
En werp het zaad daarheen, dat ge uit den buidel grijpt!
Gods veld en akker is de rustplaats onzer dooden,
De goddelijke plek, waar de Oogst der Menschen rijpt!

(Naar den Amerikaanschen Dichter LONGFELLOW.)

XXIII.

WEDERZIEN.

Ach, waarom altijd weêr die oogen roodbekreten,
Die klachten om de doôn, die gij niet wederziet?
Kortzichtigen, hebt gij in 's Heeren raad gezeten?
Miskent uw troostloos wee de Hoogste Liefde niet?

Wie zegt u, dat niet ginds de dierbren, u ontnomen,
Den nacht verwisselden voor eeuwgen zonneschijn?
Dat gij, die waant gij waakt, iets anders doet dan droomen?
Dat zij, de ontslapenen, niet juist de ontwaakten zijn?

Wie zegt u, dat niet ginds, met rozen op de wangen,
Uw doodsbleek kindeken aan Jezus' voeten zit,
Uw broeder 't voorspel zingt van blijde welkomstzangen,
Uw bruid de feestkroon vlecht, uw moeder voor u bidt?

Waarom dan altijd weêr uw eigen klacht beluisterd,
Uw smart getroeteld, in uw eigen hart gewroet,
Die tranen steeds geplengd, en nooit het woord gefluisterd:
„Tot hiertoe, verder niet! Uw Heiland leeft, houd moed!"

De zware steen is lang door de Englen weggeschoven:
Alleen de zweetdoek bleef in de onderaardsche cel.
Daar is een balsem voor de zielen die gelooven,
Een Hemel achter 't Graf, een Weêrzien na 't Vaarwel!

Hen weêrzien! Zalig woord! O, vroeggestorven vrinden,
Herhaalt het, waar ik klaag! En, klagend hart, zwijg stil!
Verliezen moet hij hier, die ginder weêr zal vinden,
En tijdlijk sterven, die voor eeuwig leven wil.

Hen weêrzien voor altijd, die dierbren van voordezen!
Hereenigd! saamgevat in 't zaligst zielverbond!
O, elke wanhoopsklacht zou een Godslastring wezen,
Daar ieder kruis op 't graf de Onsterflijkheid verkondt!

XXIV.

EEN STEM VAN BOVEN.

Ik schitter in den stralengloor
Van 't godlijk lichtgewemel:
Ik trad het donker doodsdal door,
En — heersch nu in den Hemel!

Hier siddert geen gebroken hart,
Met pijnlijk zuchtenslaken;
Hier wischt geen traan van zielesmart
Het roosjen van de kaken.

'k Ben één der Heilgen voor Gods Troon:
'k Doorzweef Gods lustwaranden;
Mijn voorhoofd draagt een gouden kroon,
Een harp trilt in mijn handen.

Ik ook, ik leer, verrukt, verbaasd,
Der Zaalgen vreugdepsalmen,
En 't Hemelsch Heiligdom weêrkaatst
Mijn eerste jubelgalmen.

Geen schuld, geen smart, geen nood, geen dood
Bewolkt mijn blijde woning.
Mijn vrees verging, mijn twijfel vlood —
Heil, Feestdag mijner krooning!

O trouw en dierbaar Vriendental,
Dat mij zoo vroeg zaagt scheiden!
Gij toeft nog in het tranendal —
Ik blijf uw komst verbeiden.

Vergat ik u?.... O, nimmermeer!
Herinrings gouden keten
Bindt onze zielen als weleer,
Die straks zich welkom heeten.

Zeg, treurt gij, als ge een nieuwe zon
Ter kimmen op ziet stijgen?
Zeg, weent gij, als de rust verwon
En alle stormen zwijgen?

Wat buigt ge u dan in tranen neêr?....
O, leer de Alwijsheid loven!
In Jezus' kroon een paerel méer!
Een Engel méer Daarboven!

(Vrij naar het Engelsch.)

XXV.

HET PARADIJS.

Gij Kust der Geboorte! mijn eigen zoet Land,
Waar 't heimwee naar uitziet aan 't donkere strand!
Al scheidt ons de zonde als een breede oceaan,
Toch waaien uw hemelsche geuren mij aan,
En de ziel van den Balling, ontroerd en gestreeld,
Groet in zalige droomen uw liefelijk beeld!

Gij bloeiende Gaarde! gij Hof mijner jeugd!
Wiens heerlijke luister mijn harte nog heugt!

Wel lang is de weg van uw groenende poort
Naar 't vreemdelingsplekjen, met distels omboord;
Maar ik hoor nog van ver hoe uw Levensboom ruischt,
Waar de levendige adem der Godheid in huist.

Gij Vaderlijk Huis! waar het harte van 't kind
Aan 't Vaderhart rustte, beminnend, bemind!
Hier sta ik, geleund op mijn doornigen staf,
Op de eenzame rots, aan den rand van het graf.
Al uw Englen zijn heen, en mijn weenende blik
Ziet niets anders dan pelgrims, verdoolden als ik!

Gij wieg mijner Onschuld, met rozen ombloeid,
Te spoedig verlaten, ontijdig ontgroeid!
Uit u rees mijn eerstling-gebed naar omhoog,
Door 't venster bescheen u Gods vriendelijk oog....
Nu — hoe koud vaak mijn bede, en hoe ver vaak de Heer!
Paradijs mijner ziel, ware ik kind als weleer!

Gegroet nu, gegroet, o mijn eigen zoet Land!
Het scheepjen mijns Konings verwacht mij aan 't strand.
Gegroet nu, gegroet, o gij Hof mijner Jeugd!
Gij wenkt mij, gij wacht, met verdubbeld geneucht.
Zijt gegroet, Huis des Vaders! zijt driemaal gegroet,
Gij, heropend door Hem die mijn vlucht heeft geboet!

Nu slaap ik weêr in, door Gods Englen gekust,
En 't graf wordt de heilige wieg waar ik rust.
'k Ontsluit straks het oog, als de morgenstond licht,
En 'k zie weêr mijn Vader in 't vriendlijk gezicht!
Zonder schuld, als weleer, maar ontwikkeld, gerijpt
Tot een geest die al 't heil der Verzoening begrijpt!...

(Van verre gevolgd naar Dr. J. P. Lange.)

XXVI.

GIJ OVERWONT.

Gij overwont, o Hemelheer!
Ik buig voor U aanbiddend neêr,
  Tot in de ziel bewogen.
Ik heb U lang en trots weêrstaan,
Maar onvermoeibaar hieldt Gij aan —
  Uw Liefde is Alvermogen!

Ik heb wanhopig mij verzet:
Ik haatte Uw woord, ik smaadde Uw wet,
  Ik heb Uw eer geschonden.
Geen martlaar aan de folterstaak
Stond zoo volhardend voor Uw zaak,
  Als ik voor die der Zonden!

Maar sints Ge Uw liefde mij deedt zien,
Kan ik niet langer weêrstand biên —
  De schaamte gloeit mijn wangen:
Gij, Heiligste! Gij stierft voor mij?
O ondoorgrondlijk medelij'!....
  Ik geef mijn hart gevangen.

Hadt Gij in gramschap neêrgeblikt
En met Uw donders mij verschrikt,
  Ik had U blijven tarten.
Maar 'k zag U bloeden aan het hout:
Ik heb Gods Liefde in U aanschouwd —
  Daar smolt het ijs mijns harten!

Nu ben ik de Uwe, o Heiland! — Kom,
Trek binnen in Uw eigendom,
  De ziel die Gij bevrijdde!

Geef dat zij U en U-alleen
Zoo lang zij ademt hier beneên
Elke ademhaling wijde!

Terwijl ik in Uw wil berust,
Zijt Gij mijn hoop, mijn licht, mijn lust,
Tot ik dit hoofd zal buigen!
Mijn hand, mijn oog, mijn oor, mijn mond,
Die in soldij der Zonde stond,
Zal van Uwe eer getuigen!....

En ben ik waarlijk dan die man,
Die nu van U niet scheiden kan,
En eens zoo fel U smaadde?
O Heer! wie is zoo groot als Gij?
Geef dat ik elk een toonbeeld zij
Van Heilige Genade!

(Vrij gevolgd.)

XXVII.

ZONDAGMORGEN.

Sabbatsmorgen! Dag des Heeren!
Daal ter neêr van 's Hemels troon!
Voer ons op in reiner sfeeren,
In gemeenschap met Gods Zoon!
Zie ons, knielende aan Zijn voeten,
Hem begroeten
Met een dank- en jubeltoon!

Wek dat heilig zielsverlangen,
Dat naar Hooger Waarheid smacht!
Breek de kluisters die ons prangen,
Geest des Vredes! Geest der Kracht!

Wil ons de eerstelingen geven
Van dàt Leven,
Dat ons in den Hemel wacht!

Leid met blijdschap onze schreden
Naar des Heeren Tempelpoort!
Breng ons vurige gebeden,
Psalmgezang en lofakkoord!
Doe ons heilbegeerig komen
Tot de stroomen
Van Gods eeuwig blijvend Woord!

Als Gij onze zorgen suste,
Werken we onze zaligheid
Met een voorsmaak van die Ruste,
Die Gods Volk is weggeleîd:
Houd, bij 't Sabbatsmorgenkrieken,
Dan Uw wieken
Troostend, zeegnend uitgebreid!

Zalig Hem het hart te wijden,
Die ons eerst het Zijne bood!
'k Wil geloovig met Hem lijden,
Met Hem meêgaan in den dood;
En, om eeuwig Hem te prijzen,
Meê verrijzen
Uit der graven donkren schoot!

O, die heilge Sabbatsdagen!
Bloesems zijn ze uit Hooger Lucht,
Die de kiemen in zich dragen
Van de volle Levensvrucht.
Laat ze mij, o God van zegen!
Trouw verplegen
Tot mijn jongsten ademzucht!

(Vrij gevolgd.)

XXVIII.

NAKLANK VAN EEN OUD LENTE- EN PAASCHLIED.

„Plaudite Coeli!
Rideat aether,
Summus et imus
Gaudeat orbis!
Namque revixit
Sicuti dixit
Pius illaesus
Funere Jesus!"

Hemel vol stralen,
En Aarde daar onder!
Zusters! laat hooren
De hymne der vreugd!
Zingt in choralen
Het zalige wonder,
't Leven, herboren
Tot heerlijker Jeugd!

Goudene Regen!
En Roosjen vol geuren!
Sneeuwwitte Lelie!
Viooltje' aan den vliet!
Schrijft allerwegen
In lijnen en kleuren
't Bloem-Evangelie,
Uw Opstandings-Lied!

Luid, daar wij knielen,
Gods Liefde geprezen!
Die al Heur gaven
Ons strooit in den schoot!
't Licht aller zielen,
De Heer, is verrezen,
't Graf is begraven,
De Dood is gedood!

Bloei na verlepping
En wintersche smarten!
Krachtig Heraâmen
Van Stof en van Geest!
Pascha der Schepping,
En Lente der Harten!
Wèl komt ge samen,
Want — één is uw Feest!

ALGEMEENE LITANY.

Eenige, Eeuwige en Almachte,
Heer en Schepper van 't Heelal!
Wien geen eindige gedachte
Kennen noch bereiken zal!
Wien we ontelbre namen geven,
Schoon de heerlijkste, U gewijd,
Niet verklaren wat Gij zijt:
Kracht en Wijsheid, Liefde en Leven!
Al Uw namen vloeien saam'
In den éenen Vadernaam!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!

O Gij, die als een blauwe tente
Den hemel uitspant in zijn pracht,
Die bloemen zaait op 't kleed der lente
En starren op het floers der nacht!
Gij, die uit levend goud de stralen
Der zonne smolt, die berg en dalen
Omhingt met lusthof en warand;
Die alle stroomen die er hupplen,
Gesprenkeld hebt als waterdrupplen
Van uit het holle van Uw hand!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!

De dieren, die 't heelal bevolken,
Schiept Gij! den reuzige' elefant,
Den walvisch, uit de waterkolken
Opduikend als een drijvend land,
Den arend, wieglend op de wolken,
Het wormtjen, wentlend onder 't zand!
Gij hebt den Mensch uit stof genomen,
En deelde in levendige stroomen
Hem d' adem Uwer Godheid meê!
Gij wilt, o God! en — wij verschijnen!
Gij wenkt, o God! en — wij verdwijnen!
Dies rijst alom, van zee tot zee,
Uit diepten en woestijnen
De luide kinderbeê:
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!

Gij, die met sterke hand de teugels van 't heelal
Millioenen eeuwen voerdet,
Planeeten zonder naam en zonnen zonder tal
Onzichtbaar samensnoerdet;
Die in de gouden schaal van Uw voorzienigheid
Ons lot hebt afgewogen;
Die nù ons rozen strooit en stràks ons doornen spreidt,
Maar steeds aanbidlijk blijft in Wijsheid, Majesteit
En liefdrijk Alvermogen!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!

Jezus Christus! Zone Gods!
Zoon des Menschen! Zielenhoeder!
Aller Zaalgen roem en trots,
Gij, mijn Koning en mijn Broeder!
Zon der Waarheid, opgegaan
Over onze schemerpaân

En gestorven idealen!
  Licht der Waereld! Star der Hoop!
Die een nieuw verschiet doet stralen
  Aan den eindpaal van mijn loop!
Die me een open Hemel toonde,
  Die me een eeuwig heil verwierft,
  Toen Gij voor mij leed en stierft,
Eens gekruiste, nu gekroonde!
  Gij die ook, als onzer een,
  Hebt geworsteld en gebeên,
Wees nu zeegnend in ons midden,
Leer ons bidden, hoor ons bidden!
    Erbarm U onzer!
    Erbarm U onzer!

Onzichtbre! Gij, zoo zichtbaar toch
  In alles wat Gij doet!
O Heilge Geest, wat toeft Gij nog?
  Doorlouter ons gemoed!
O Gij, die leeft en leven geeft,
Die op de waatren hebt gezweefd
  In 's waerelds morgenstond!
Gij, 's Heeren Kracht en Mogendheid,
Die gaat en komt en zegen spreidt
  Door heel het scheppingsrond!
Wat Gij beroert, wordt opgericht,
  Wat Gij doordringt, wordt rein,
Gij zijt Gods Licht, de springfontein
  Van alle Godlijk Licht!
't Is nacht, als Ge ons uw glans onthoudt;
Verwarmt Ge ons niet, dan zijn wij koud;
Bezielt Ge ons niet, dan sterven wij:
  Want God in ons zijt Gij!
Vertroost Gij die daar lijdt en vreest!
Versterk Gij die bezwijkt en smacht!
O heilig ons, gij Heilge Geest!

Wij zijn van Gods geslacht!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!
Erbarm U onzer!

Gevaren omringen Uw kind, wáar het gaat:
En daarom, behoed ons, o God!
Voor dwaling en schuld, voor den dolk van den haat,
En 't bijtende gif van den spot,
Voor 't lokaas der zonde, en den prikkel van 't kwaad,
Voor ieder onheilig genot!

Bewaar ons voor 't oproer, dat troonen verplet,
Voor d' oorlog, van menschenbloed rood!
Voor dijkbreuk en vuurbrand, voor kankrenden smet,
En vruchtloozen honger naar brood,
Voor plotsling verderf, zonder ziekte of gebed,
En ach, voor den eeuwigen dood!
Behoed ons!
Behoed ons!
Behoed ons, o Heer onze God!

Door Uw Vadergunst, Erbarmer!
Trouwe God, zoo groot als goed,
Door Uw middlaarsliefde, Ontfermer!
Door al wat Gij zijt en doet,
Door Uw woord, Uw geest en bloed,
Door Uw voorbeeld, ons gegeven,
Door Uw sterven en herleven,
Door Uw zitten op Gods troon,
O beschut het machtelooze,
Heel het kranke, stut het broze,
Wijs ons in 't verschiet de kroon,
En verlos ons van den Boze!
Verlos ons, Heer!
Verlos ons, Heer!
Verlos ons van den Boze, Heer!

Lieve Vader! sta ons bij
Met Uw godlijk medelij',
Als de rampen ons bezwaren,
Als in 't barnen der gevaren
Niemand redden kan dan Gij!
Wees ons in de wilde baren
En in 't vlammend vuur ter zij',
Ons, die eenmaal zondaars waren,
Nu van vloek en zonde vrij!
Groote God! U bidden wij:
Wil ons verhooren!
Wil ons verhooren!
Wil ons verhooren!

Wie was of is aan U gelijk,
O God der mogendheden?
Bescherm, vermeêr Uw Koninkrijk,
En zegen al zijn leden!
Geef ze allen wijsheid, kracht en lust,
Om, met Uw wapens toegerust,
Te worstlen in gebeden,
Tot voor Uw alverwinnend licht
De laatste nacht des Satans zwicht!
Wij bidden U!
Wij bidden U!
Wij bidden U, verhoor ons, Heer!

Wil in Uw waarheid de Leeraars bewaren!
Deel Gij de zalving des Heilgen hun meê!
Dat ze ons 't geheim Uwer liefde verklaren,
't Hart ons vervullen met hemelschen vrêe!
Voer naar den Dag die in 't duister vertoefden,
Breng al wie dwaalden op 't Levenspad weêr!
Sterk de beproefden, vertroost de bedroefden!
Ga alle schennis en scheuring te keer!
't Bijgeloof wijk' met zijn nevels en schimmen!

't Ongeloof zwicht' met zijn waanzin en trots!
Hoog rijz' de zon der Genade ter kimmen,
De aarde zij vol van de kennisse Gods!
Verhoor ons, Heer!
Verhoor ons, Heer!
Verhoor ons, o Heer onze God!

Gord Gij de Vorsten dezer aarde
Met menschenliefde en wijsheid aan!
Stort ze eerbied in voor menschenwaarde,
Ook bij den minsten onderdaan,
Met wien ze, als straks hun kroon ontblaârde,
Te samen voor Uw vierschaar staan!
Laat éendracht bij de volken wonen
En vreeze voor Uw Hoogst Gebod:
Vergaâr ze, als éenes Huizes zonen,
Rondom de olijf, die welig bott'!
Wil U, o onzer vaadren God!
Den Vader onzer kindren toonen,
En schenk hun een gezegend lot!
Geef aller harten, aller huizen
Den vrede van Uw Nieuw Verbond,
En klinke er steeds het lieflijk suizen
Dier stilte, Heer! die U verkondt!
Verhoor ons, Heer!
Verhoor ons, o Heer onze God!

En boven alle Vorsten, Heer!
Ai, zegen onzen Koning!
Dale in zijn ziel Uw Geest ter neêr,
Haar wijdend tot Zijn woning!
Wees Gij zijn leidsman tot aan 't graf!
Wend van zijn stam de stormen af,
Die elders dreigend broeien!
Laat onder zijn Oranjestaf
Oud-Neêrland welig bloeien!

Laat Englen, wakende aan den grens
Verraad en jammer keeren:
Vervul alzoo zijn hartewensch
En aller zielsbegeeren!
Verhoor Gij ons, Heer onze God!
Wij bidden U!
Wij bidden U!

Hoor der Moeder
Stille bede
Voor het wichtjen
Op haar schoot!
Albehoeder!
Houde Uw vrede
't Lief gezichtjen
Rozenrood,
En de reine
Ziel der kleine
Even zuiver, even zacht,
Als zij nu uit de oogjens lacht!

Steun der Armen,
Vriend der Weezen,
Kracht der Grijsheid,
Zie in 't rond'!
Uw erbarmen
Moog' genezen,
Waar Uw wijsheid
Heeft gewond!
Uw genade
Sla ze gade,
Die, vernederd in het stof,
Toch versmelten in Uw lof!

Wees lankmoedig,
Allerhoogste!

Spaar ons koren,
Dat de vlijt
Overvloedig
Vruchten oogste
Uit de voren
Wijd en zijd!
Laaf de knoppen
Met Uw droppen,
Vul de schuren, klein en groot!
Geef ons 't aardsche en 't Hemelsch brood!
Dat geve God!
Dat geve God!
Dat geve God!

Verhoor ons, Gij die 't leven voedt
Als aller Levensader!
Gij Schepper, eeuwig wijs en goed,
Getrouwe Hemelvader!

Verhoor ons, Gij die zielen redt
Als aller Zielenhoeder!
Gij, zelfgeoefend in 't gebed,
Gods Zoon, der menschen Broeder!

Verhoor ons, Geest van kracht en licht,
Die alle lijden lenigt,
Die hart en voet ten hemel richt,
En — ons met God vereenigt!

AMEN.

(Vrij bewerkt naar 't metriesch Hoogduitsche.)

DE ZENDING ONDER DE HEIDENEN.

Gij Christnen! vaart op uw festijnen
U soms geen huivring door het bloed,
Die 't waschlicht op uw kroonen kwijnen,
De geur uws bekers flauwen doet?
Leert geen geheime schaamte u blozen,
Wanneer de schaar der zorgeloozen
Zich brassende om uw tafel groept?
En hoort ge, dwars door 't vreugdrinkinken,
Geen zucht, geen kreet, geen bede klinken?....
— Dat is de Heiden, die u roept.

Als jagers, afgericht ten strijde,
Koost gij den Wilde tot uw prooi;
Gij stiet hem, voor zijn goud en zijde,
Gelijk een tijger in een kooi.
In gruwlen, die ten hemel rezen,
Hebt gij zijn blindheid onderwezen.
Den wreedsten afgod bracht gij hem:
Voor U moest hij „hozanna" juichen,
Voor U de kranke kniën buigen,
Of — siddren voor uw beulenstem!

Bezoedeld hebt ge uw blanke handen,
Als gij den zwarten broeder sloegt.
Gij deedt zijn rug van striemen branden,
Waarmeê ge uw Heiland hebt doorploegd.
Wee, zoo ge voortwoedt in de zonde!
Wee, zoo de Heer eens wond voor wonde
Terug kwam brengen met Zijn zwaard!
Ondankbren! zijn de kostbaarheden,
Die gij ontperst hebt en — vertreden,
U zelfs geen handvol bijbels waard?

Maar, lof zij God! ze is weêr ontstoken,
De liefde die van Troas voer:
De slavenkluister is verbroken,
Aan flarden ligt het geeselsnoer.
De Kerk bevleugelt haar gezanten
Om de eeuwge lichtbanier te planten,
Waar maar een harte kloppen mag.
En nacht aan nacht zien onze droomen
Den bleeken smeekling wederkomen,
Wiens eerste tranen Paulus zag!

Noemt hem — een stem uit grafgesteenten,
Een zielskreet uit den zondennacht,
Een ruischen onder lijkgebeenten,
Een vóorgevoel der Levenskracht,
Een tasten van het kind der smarte
Naar 't lang verloren Vaderharte,
Een liefdekoord der Vadermin....
Wat namen hij U af moog' dwingen,
Vóor alles, ziet hem handenwringen,
En — scheept u tot zijn redding in!

Nu schreit hij uit de Morgenlanden:
„Keer weder, Star van Efrata!"
Dan uit de heete Middagzanden:

„Spring los, fonteine der Genâ!"
Straks uit de Noordsche winternachten:
„O Levenszon, waarnaar we smachten,
„Zie, de ijskorst smelt: wij zijn bereid!
Uit de eilanden der Avondkimmen:
„Wanneer zal ons uw morgen klimmen,
„O, Vaste-Land der Zaligheid?"

Hier rammelt hij zijn slavenboeien;
Dáar zucht hij bij zijn Fetisch-boom;
Ginds vischt hij, waar de Kiangs vloeien,
De zuigelingen uit den stroom;
Hier heft hij uit den Molochs-oven
De kleene kinderhand naar boven;
Dáar kermt hij als de Hindoevrouw,
Die voor den mutsaart wordt verslagen:
Maar wat gestalte hij moog' dragen,
Het hart der Menschheid breekt van rouw!

Een oog vol Goddelijk erbarmen
Ziet neêr op zooveel arren moed.
Niet vruchtloos riep de Heer alle armen,
Niet vruchtloos gaf Gods Zoon Zijn bloed!
Dat voelt Zijn volk, met dank der zielen:
't Vloeit samen om aan 't strand te knielen,
Waar straks Gods wimpel waaien zal.
Hij waait! .'... Ziet, hoe zij de ankers lichten,
Om 't kruis des troostes op te richten
In elk rampzalig Hinnomsdal!

O, vloot des Heeren! vloot des Heeren!
Hoe klapwiekt gij de waatren door,
Om d' ouden jammer te bezweeren,
Waarin de Heiden God verloor!
Nooit, schoon ze ook Ofir's stofgoud droegen,
Zag de afgrond rijker kielen zwoegen:

Want uit een Hemelsche Levant
Brengt gij het kleinood der kleinooden:
Het eeuwig leven uit de dooden
En 't weêrgevonden Vaderland!

Een krijgsvloot zijt gij! — koopren monden
En vuurge tongen voert gij aan:
Gij komt het gruwelrijk der zonden
Met Cherubijnenzwaard verslaan!
Door deuren, eeuwen onbezweken,
Door rotsgevaarten zult gij breken,
Totdat de laatste slagboom springt;
En in geen haven zult gij rusten,
Eer aan de verste waereldkusten
Het Hallel van Gods Vrede klinkt!

Trekt, Helden! tot uw zegefeesten:
De Heiden smacht naar 's Heeren heil.
Houd goeden moed! Gods Zeven Geesten
Zijn blazende in uw zwellend zeil!
En gij, die blijft! o zendt uw bede
Op vleuglen eener duive mede!
Hangt aan die vleuglen wat gij hebt,
Iets van uw goud en heel uw harte,
Dat medeworstelt uit de verte,
En kracht uit hun triomfen schept!

Wie heeft den grooten strijd begonnen?
De Zendling uit Gods heerlijkheid,
Die aan Zijn vinger alle zonnen
En waerelden en volken leidt!
Hij ving hem aan in smaad en schande,
Gekruisigd tot een offerande,
Verworpen als eens menschen Zoon!
En Hij voltooit hem in den Hoogen,
Gezalfd met 's Vaders alvermogen,
Gehuldigd op den Scheppingstroon!

Blikt opwaards door de lichtgordijnen
Des derden hemels!.... Welk een heir,
Wiens kleederen als bliksems schijnen,
Werpt daar zijn palm voor Jezus neêr?
Die Helden, juichend van verrukking,
Zijn de eerstelingen der verdrukking,
Gevallen op de Apostelbaan!
De phalanx, die aan 't voorhoofd bloedde
Van 't leger, in wiens achterhoede
De Gützlaff's onder 't wapen staan!

Rijs, Christus Gods! rijs ter voltooiing
Van 't wonder, dat ten einde spoedt!
Breng uit hun afval en verstrooiing
En Jood en Gojim aan Uw voet!
En dan, o Zoon des Hooggeloofden!
Neem van de uit stof geschapen hoofden
De bleeke diademen af!
Versmelt ze tot één kroon der kroonen,
En kom Gij-zelf als Koning wonen
Bij 't Volk, dat saamschuilt rond Uw staf!

KINDERFEESTZANGEN

OP EEN BIDSTOND VOOR DE ZENDING ONDER DE HEIDENEN,

OP DEN TWEEDEN KERSTDAG.

---

1. VOORZANG.

WIJZE: Psalm 25.

Zouden wij niet vroolijk zingen,
Liefste Jezus, Kindervrind!
Daar Uw goedheên ons omringen,
Daar Gij ons zoo teêr bemint?
Gij, Gods Zoon, werdt ons gelijk,
In een armen stal geboren,
Opdat kindren, arm en rijk,
Naar Uw heilstem zouden hooren!

Ja, wij komen U begroeten:
Eindloos is Uw liefde, o Heer!
Zie, wij buigen aan Uw voeten
Bij de schaamle krib ons neêr!
Blik ons aan met vriendlijk oog!
Leer ons danken, leer ons bidden!
Trek ons kinderhart omhoog,
En woon altijd in ons midden!

2. TUSSCHENZANG.

WIJZE: Gezang 36.

Jezus is geboren!
Doet die heilmaar hooren,
  Englen van den Heer!
Kindren juichen mede:
Vreugd en hemelvrede
  Daalt met Jezus neêr!
Spreekt van Hem
  Met luider stem,
Dat wij leeren Hem te leven,
  Hem ons hart te geven!

3. NAZANG.

WIJZE: Gezang 2.

Ja, Jezus! U zij roem en eer!
Gij daaldet uit den Hemel neêr,
  En bracht ons 't Eeuwig Leven.
Door U, o Heer! zijn wij gewis,
Dat God ook ónze Vader is,
  Die nooit ons zal begeven!
Gij maakt ons hart zoo recht verheugd,
Gij voedt ons op voor ware Deugd,
  Gij wijst den weg naar Boven.
Gij geeft ons plaats in 't Paradijs:
Hoe zalig, dáar, op Englenwijz',
  Voor eeuwig U te loven!

Och, waart Gij, tot aan 's waerelds end,
Dien Heidenkindren ook bekend,
  Die van Uw heil niets weten,
Wat zouden zij gelukkig zijn,
En U, verlost van zonde en pijn,
  Hun lieven Jezus heeten!

Heer! zend Uw goede herders uit
Naar Oost en West, naar Noord en Zuid,
  Tot aan de verste stroomen!
Opdat, o Heer! niet wij-alléen,
Maar alle kindren, groot en kleen,
  Ja, àlle, tot U komen!

MENGELDICHTEN.

I.

ZUCHT.

't Hart moge in droomen zich wiegen,
Droomen en beelden bedriegen,
Wenschen verdringen elkaâr;
Vriendschap en Liefde vervliegen —
Niets dan de Hemel is waar!

Lipjens van roode robijnen,
Blosjens en bloemen verkwijnen;
Dof wordt de blinkendste kroon;
Starren en zonnen verdwijnen —
Niets dan de Hemel is schoon!

Speelbal van duizend gevaren,
Stormen die nimmer bedaren,
Ver van de blauwende kust,
Slingert de mensch op de baren —
Niets dan de Hemel geeft rust!

(Gevolgd.)

II.

ONKRUID-WIEDEN.

Ach, op d' akker van mijn harte,
die den Heere bloeien moest,
Staat het onkruid al te welig,
dat het goede zaad verwoest.

't Heeft zijn draden zóo gevlochten
in den grond van mijn bestaan,
Dat mijn Schepper meê moet helpen,
zal het ooit geheel vergaan.

Als ik zwoeg in eigen krachten,
werp ik blad en stengel neêr,
Maar de kiem blijft ongetroffen,
en — zij keeren morgen weêr!

Doch, wanneer God-zelf den vinger
aan de diepste wortel slaat,
Ziele! is 't wonder, dat in 't wieden
menig aardklomp medegaat?

't Rooien van het zondeweefsel
gaat niet zonder angst of smart:
't Kost een deel van d' ouden akker!
't kost een stuk van 't oude hart!

Maar veel liever nú geleden,
dan hierna vergeefs getreurd!
God, mijn God! vaar voort met wieden
tot de laatste vezel scheurt!

III.

DER CHRISTENEN WANDEL.

(II Kor. IV: 7—10.)

Zij wandlen op aard, met het hart in den hemel:
Hoe zwak ook, voor hen blijft de hemel bewaard.
Zij smaken Gods vrede, onder 's waerelds gewemel;
Zij, de armsten, zijn de erven van hemel en aard!
Zij lijden en — juichen; zij derven en — geven;
Verdrukt, niet benauwd; diep bedroefd, toch verblijd;
Zij zijn als gestorvnen, en toch, ziet! zij leven,
In leven en sterven hun Heiland gewijd!

IV.

ZALIG DE BARMHARTIGEN.

Gij zijt schoon, als de waereld haar wierook u biedt,
Als verrukte bewondraars u loven;
Maar het schoonste van al, waar geen ander u ziet,
Dan een arme en — Gods Englen daar Boven:

Als het goud van uw hart nog veel lieflijker blinkt,
Dan die aalmoes, wier goud in uw hand is,
Als gij troost met een stem, waar die deernis uit klinkt,
Die aan Jezus' ontferming verwant is:

Als ge, oodmoedige dienstmaagd, uw Heiland begroet,
Waar de kranke en bedroefde u bejegent,
En, barmhartigheid wachtend, barmhartigheid doet,
En, zelf biddend, den biddende zegent! —

Geen juweel is zoo eêl als de traan dien gij weent,
  Waar gij andren de tranen komt droogen,
Onbewust hoe die drup tot een paerel versteent,
  Die den glans uwer kroon zal verhoogen.

Nu gij geeft uit Geloove, is elk kleed dat gij geeft,
  Om de naaktheid uws Heeren gehangen;
En geen draad, die niet meê aan het lichtgewaad weeft,
  Dat Gods kindren hier Boven ontfangen!

Toch is 't uitzicht des loons niet de kracht die u dringt:
  Gij doet wel, wijl uw Heer het gedaan heeft,
Even vrij als de leeuwrik zijn lofzangen zingt,
  En de lichtende star langs heur baan zweeft.

O, werk voort in den kring, dien uw Liefde zich schiep,
  Steeds geloovend en minnend en hopend, —
Tot de Heer, die u hier tot Zijn navolging riep,
  Ginds den kring der voleinding u opent!

V.

WIJSHEID.

De wijsheid dezer waereld is dwaasheid bij God.
PAULUS.

Is de Wijsheid niet des Hemels,
  Ze is een blinde logengids
In den nacht des golfgewemels,
  Waar 't Geloof de poolstar is.
Hoeveel wanens, willens, wetens,
  Lokt ons af van 't Vaderhuis!

Mij — de zegen des vergetens!
Mij — mijn Jezus en Zijn kruis!

't Sterfbegin pas ingeslopen,
Dat het stofkind Leven hiet,
Ai, hoe knellen reeds de knopen
Van den Dwaasheids-leiband niet!
't Beter bittre doet ons krimpen,
Tuk op laffe honigzeem;
't Handtjen grijpt naar alle glimpen,
't Hartjen bouwt op alle leem!

Wat zijn jaren? Zelfbedriegsels!
Kindren zijn we, ná als vóor,
Droomende in wat wijder wiegsels,
Tastend naar wat hooger gloor!
Hoop weeft rag tot luchtkasteelen,
Rook tot heil dat eeuwig sta:
't Huidig spel is 't vroeger spelen,
Op den vrede en de onschuld na!

Glòrie, Goud, waar de aard voor kniele,
Weelde, is 't aas dier vlinderjacht,
Waaruit nooit de ontruste ziele
Blanke vleugels wederbracht.
Aan zich-zelve rookt elk harte;
Naam en outer slechts verschilt:
De eigen vruchte — schande en smarte —
Wordt in 't zondig vuur verspild.

't Is vergeefs op 't ros gezeten,
Zonder hoeven, zonder toom.
Scheef en stukwerk is ons weten,
Doodlijk ónze kennisboom.
Wat wij zoeken, wat wij willen
Op den weg van vleesch en bloed,

Kan de dorst van 't hart niet stillen,
Die zich rustloos gelden doet.

Eenig Wijze en Eenig Ware!
Neem mij elken blinddoek af!
Dat mijn ziel dien vrede ervare,
Dien geen arme waereld gaf!
Breek een droom waarover 't waas leit
Van een schitterend bederf:
Ruil mijn wijsheid voor ùw dwaasheid!
Leer mij leven eer ik sterf!

VI.

AVOND.

Mijn ziele dorst naar God, naar den levenden God: wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?

Psalm XLII: 3.

Weêr is een dag verdwenen
Van scheiden en hereenen,
Van worstlen met den Heer:
Het waren de oude zorgen
En de oude zuchten weêr:
„Mijn ziel wacht op den morgen:
„Den morgen — ach, wanneer?"

En nu — hoe zoet, hoe zedig,
Hoe vriendelijk en vredig
Is de avond neêrgezweefd!
Zij drijft de velden over
Zoo ver het maantjen beeft,
En wiegt in 't wingertlover,
Dat om mijn venster weeft.

't Verschiet wijkt ver en verder;
Maar 'k voel mijn Zielenherder
Mij telkens naderbij.
Hoe meer de wonden schrijnen,
Te zachter balsemt Hij.
Zoo doet Hij al den Zijnen:
Zoo doe Hij ook aan mij!

Zijn kracht verjongt mijn leven;
Zijn heilbeloften zweven
Door mijn herinring heen,
Als zooveel troostende Englen
Die zangen en gebeên
Tot éene roepstem menglen:
„Vrees niet, geloof alleen!"

Ja, 't zoekend hart naar Boven!
Ik wil zoolang gelooven,
Tot ik in 't eind aanschouw.
Gods waarheid gaat mij open
Als 't bloemtjen in den dauw:
Het morgen van mijn hopen
Is 't heden van Zijn trouw!

Ziet, hoe aan de avondkimmen
De witte wolkjens klimmen
Uit purpren schemerschijn,
En naderen en wijken,
Tot zij vereenigd zijn:
Tot zij een burcht gelijken
Op zuilen van robijn!

Mijn Heiland nooit volprezen!
Hoe zal het dán wel wezen,
Wanneer geen zon meer straalt,
Maar uit uw klaren hemel

Uw eeuwig Sion daalt,
Waar waereldsch lichtgewemel
Noch aardsche droom bij haalt?

Uw Stad, wier gouden straten
Geen schaduw binnenlaten
Van wat ons hier vermoeit;
Waar al het Goede en Reine
Onsterflijk groeit en bloeit,
Bij 's Levens springfonteine,
Die uit Uw Godstroon vloeit:

Uw Stad, van 't Hallel ruischend
Dier duizendmaal tienduizend',
Wier tranen en geklag
Versmolt tot één akkoorde,
Een zalig-zoeten lach....
Och, of mijn oor ze al hoorde!
Och, of mijn oog ze al zag!

Hoe rekt mijn ziel heur keten!
Hoe zucht zij door de reten
Der aardsche kerkerkluis!
Hoe schudt zij van 't geveêrte
Des waerelds stof en gruis!....
Heer! kortwiek haar begeerte,
Of — haal haar spoedig thuis!

VII.

ZOMERAVOND.

Zij nadert, de droeve, de zachte,
Die lieflijker is dan de dag:
Ze ontwaakt als een weemoedsgedachte:
Zij komt met een traan en een lach.

O avond, vertrouwde der smarten!
O troost van 't geloovig gemoed!
Ontsluitster van bloemen en harten,
Zijt mij in uw schoonheid gegroet!

Uit licht en uit donker geweven,
Ontrolt zich uw twijfelend floers:
Al verder en verder verzweven
De stemmen des aardschen rumoers.

Zie, hoe ze nu wieglen en weemlen,
Met stralen en blozend geblaârt',
De starren, die bloemen der heemlen!
De bloemen, die starren der aard!

Het dennenbosch wijkt en verduistert,
Maar 't ruischt door zijn levenden Dom,
Alsof er een orgeltoon fluistert,
Als wandelden Englen er om.

Mijn knie zinkt in 't stof tot Gods eere,
Mijn harte springt op uit zijn plaats:
Die stilte is de tred van den Heere,
Die schemer de zoom Zijns gewaads!

Niets meer?.... O welzalig Nadezen,
Als ik in Zijn hemel verschijn!
Wat zal daar Zijn spreken wel wezen?
Wat zal daar Zijn glimlach wel zijn?

VIII.

IN DEN NACHT.

Neen! vrees niet in den donkren nacht,
Verhaast uw schreden niet!
Één houdt er over u de wacht,
Die ook in 't duister ziet!

Hij leidt u door den schemer voort,
Uw schaduw teekent Hij;
In ieder windtjen ruischt Zijn woord:
„Ik ben u steeds nabij!

Omlaag, omhoog, en overal,
In heel de Oneindigheid,
Is Hij, die nooit verlaten zal
Wie zich van Hem niet scheidt.

Vooruit, door nacht en stormgedruisch!
Den blik omhoog gericht!
De Vader waakt in 't Vaderhuis:
Zijn vensters zijn verlicht!

(Vrij gevolgd.)

IX.

HET LENTEFEEST DES KRANKEN.

O blonde Lent'! O schoone Moederaarde!
Nooit zag ik frisscher groen, nooit klaarder zonneschijn!
En dit verdubbelt mij haar waarde:
Het zal mijn làatste lente zijn.

Klink voort, zoet Lied, dat mij de vogels fluiten!
Schijn voort, bekoorlijk Licht! 't Is voor een korte poos:
Nog eer dit jaar zijn kring zal sluiten,
Dekt mij de stille nacht des doods.

Dan kiemt opnieuw het blaadtjen aan de boomen,
Het zonnetjen verjongt, de vogels zingen weêr:
De wandlaars zullen wederkomen —
Alleen mijn voetstap ruischt niet meer.

En als mijn asch dan slapen zal in vrede,
Ach, is er dan wel één, die mijner nog gedenkt?
Die mijn verlaten legerstede
Één bloemtje' uit zóoveel bloemen schenkt?

Wel stroomen mij de tranen langs de wangen,
Toch zijn ze niet ontperst door hopeloos verdriet:
Neen! 't zijn de tolken van 't verlangen,
Dat zijn vervulling naadren ziet.

Is déze Lent', die de ondermaansche dalen
Zoo weelderig versiert met volle bloemenpracht,
Zoo ruischen doet van nachtegalen,
Dan de éenge Lente, die ons wacht?

Bloeit daar geen Lent' in reiner hemelluchten,
Waar nooit de zon verzengt, waar de eeuwge hymne vloeit,
Waar 't goud der volle levensvruchten
Door 't zilver van de bloesems gloeit?

Is Hij niet daar, die ook in 't stof beneden
't Geloovig hart vertroost in alle droefenis,
Maar ons bestelpt met zaligheden,
Waar wij Hem zien gelijk Hij is?

Van Hem, van Hem spreekt alles allerwegen,
Het bloemetjen, de zon, de vogel die mij wekt.
In 't koeltjen waait me een roepstem tegen,
Een heimwee, dat naar Boven trekt!

Ook dáar zal ik mijn liefde niet verleeren,
Ook dáar omvang ik u, Gij die ik achterliet!
U weêr te zien, blijft mijn begeeren,
Hetzij ge mij gedenkt — of niet!

(Naar FRANZ THEREMIN.)

X.

IN DE HERFST.

Wat ligt er een waas van weemoedige vreugd
Op 't ernstige Najaar gezegen:
Dat bonte geboomte, zoo groen in zijn jeugd;
Die purperen bladerenregen;

Die zon, die meêwarig een glimlach verspilt
Aan de aard die verweeûwd ligt te droomen;
Dat dartlende koeltjen, dat plotseling trilt,
Als voelde 't de stormen reeds komen:

Hoe 't alles de naadrende scheiding verraadt,
De smarte onder 't mom des verblijdens!
Wij noemen 't, waar 't schijnt op eens Menschen gelaat,
„De heilige Schaamte des Lijdens."

(Vrij gevolgd.)

XI.

HET LIED DES GELOOFS.

Als mijn God maar vóor mij is,
Wie is dan mij tegen?
Alle druk en droefenis
Werken mij ten zegen.
Aan des vogelvangers strik
Zal Hij mij ontrukken:
't Enkel stralen van Zijn blik
Doet mijn haatren bukken!

Hij, die in Zijn lieven Zoon
Mij Zijn kind wil heeten,
Zal mij op Zijn hemeltroon
Nimmermeer vergeten:
Als ik wandel in Zijn licht,
Zal ik nooit bezwijken —
Leeuwenmuilen sluit Hij dicht,
Bergen doet Hij wijken!

Schoon mijn laatste vriend verdween',
'k Blijf mijn Heer verbonden:
Want door Hem en Hem-alléen
Heb ik God hervonden.
'k Ben een arme vreemdeling,
Zonder schat op aarde:
Slechts wat ik door Hèm ontfing,
Heeft voor eeuwig waarde.

't Is Zijn geest, wiens heerschappij
Al mijn daden regelt,
Die Gods heilig kindschap mij
Aan de ziel bezegelt,

Die den bleeken schrik verdrijft,
Waken leert en wachten,
Die mijns levens leven blijft,
En de bron der krachten!

Staat mijn hut in 't stof gebouwd,
O, mijn hart is boven!
Mag ik waarlijk aan 't behoud
Mijner ziel gelooven?
Jezus is mijn vastigheid
In al 't aardsch gewemel:
Die tot God mij heeft geleid,
Leidt mij ook ten Hemel!

Zeker, wie de Meester wenkt,
Heeft een strijd te strijden:
Hem ook wordt de kelk gemengd
Van Zijns Heilands lijden.
Hij zal deelen in Zijn smaad,
Deelen in Zijn plagen,
En de doornen van den haat
Op het voorhoofd dragen.

'k Wist het en ervoer het al,
Zonder bang te vreezen:
Hij, die is en wezen zal,
Wil mijn helper wezen.
Kostte 't mij ook geld en goed,
Goed en bloed en leven,
'k Volg mijn Heiland voet voor voet,
'k Zal Hem nooit begeven!

Of de waereld mij verstoot,
God blijft mij geleiden:
Vuur noch zwaard noch hongersnood
Kan van God mij scheiden.

Ja, al rukten Dood en Hel
Onheilspellend nader,
Hel noch Dood, ik weet het wel,
Scheidt mij van den Vader.

Maar geen vreugde ook op mijn pad,
Maar geen lauwerkroonen,
Maar geen opgehoopte schat
En geen koningstroonen,
Maar geen enkel heilgenot,
Buiten God te smaken,
Zouden mij dien trouwen God
Immer doen verzaken!

'k Heb mijn God: dàt is genoeg!
'k Wensch mij niets daarnevens:
Meer dan 't meeste wat ik vroeg,
Alles is Hij tevens:
't Hoogste goed, het zoetste zoet, —
En ik ben de Zijne!
Aller vreugden overvloed, —
En Hij blijft de mijne!

(Uitwerking van het stukje op bl. 85.)

XII.

DE MOEDER AAN HAAR KIND IN DEN HEMEL.

Gij, dierbaar kind, zoo spoedig mij ontvlogen!
Verlaat voor mij de blijde Hemelboogen
Een oogenblik!
Och, of mijn ziel nog eenmaal u ontmoette!
Vergoed mij door een eerste vreugdegroete
Uw laatsten snik!

Zoo 't mooglijk is, in zalige Englenchooren
Het klaaggeschrei der sterflijken te hooren,
Dan hoort gij nu,
Dan ziet gij nu mijn moederlijke smarte;
En ik, mijn kind? in dit mijn moederharte
Hoor, zie ik u!

Neem eenmaal nog uw schuilplaats in mijn armen,
Laat mij nog eens die maagre hand verwarmen,
Die leest omvaân!
Uw lokkig hoofd zij in mijn schoot gebogen,
En zie nog eens met uw verteedrende oogen
Uw moeder aan!

Des winters, als de storm daarbuiten loeide,
Vertelde ik u, als 't knappend haardvuur gloeide,
Van God den Heer;
Wilde ik in 't eind u dan in 't wiegjen leggen,
Dan kondt ge soms zoo zacht, zoo vleiend zeggen:
„Vertel nog meer!"

Uw moeder, ach! zij kan u niets meer leeren:
Gij weet nu van de heerlijkheid des Heeren
Veel meer dan zij.
Gij zult voortaan uw moeder onderrichten.
Blijf, Engel, haar in 't strijdperk harer plichten
Beschermend bij!

Verhaal mij van de majesteit der Heemlen,
Hoe voor Gods troon de goede geesten weemlen,
Waar 't wierook geurt,
En 't „Heilig! driemaal heilig!" wordt gezongen!
Vertel nog meer, vertel nog meer, mijn jongen!
't Is thands ùw beurt!

O, houd mijn ziel met zoete droomen bezig
Des Wederziens!.... Gij waart zoo lang afwezig,
Ik leed zóoveel:
Gods vredelicht wijkt uit mijn schreiende oogen:
Mijn hoop is niet gebroken, maar gebogen
Op d' armen steel!

Ontsluier mij, die neêrkniel op de zooden,
De wondren van 't geheimvol Rijk der Dooden,
Waar 't Graf van zwijgt!
Zeg me, of de ziel, waar zooveel Zaalgen wenken,
De ballingen der aarde blijft gedenken
En tegenhijgt!

Versterk gij mij in 't kinderlijk Gelooven!
Troost door de vreugd, die gij geniet Daarboven,
Mijn aardsch verdriet!
Heeft Jezus bij uw aankomst u gezegend?
Hebt gij omhoog mijn moeder niet bejegend,
Uw zuster niet?

Gij spreekt! Ik hoor! Ik raad! Ik ken de meening
Dier geestenstem: zij fluistert van Hereening
Voor 's Heeren troon:
Zij spreekt van banden, nimmer losgereten:
De Hemel kan geen Moeder doen vergeten!....
Heb dank, mijn zoon!

(Vrij gevolgd naar 't Engelsch.)

OP HET VLASVELD.

Verrukkend aanschouwen,
Die frissche landouwen,
Versierd met een weelde van rijpend gewas!
De bloeiende rijkdom, de groeiende zegen,
Hoe lacht hij u tegen
In 't golvende vlas!
Hoe klopt u het hart om de schoonheid te roemen
Dier levende zee, die daar wiegt op den wind,
Besprenkeld met duizende bloemen,
Door 't blauw van den hemel getint!
En hebben de schommlende baren
Niet even zoozeer als de groote Oceaan,
De stroomen, de boomen, de blâren,
Een stem die het hart kan verstaan?....

De schepping vloeit over van hymnen en psalmen:
Elk blaadtje' is een tong — ook het vlas is bespraakt.
„De Heer is rechtvaardig," zoo ruischen zijn halmen,
Als 't onweêr genaakt,
En in uw herinring die Farô ontwaakt,
Wiens hart zich verzette',
Verstokt en onwijs,

Tot God met Zijn donder en hagelend ijs
De gerstairen dorschte en de vlasoogst verplette? [1])

„De Heer is lankmoedig, barmhartig en teêr,"
Zóo fluistren zijn stenglen,
En 't is als verscheen, in een glorie van Englen,
De Heiland en Heer,
Wiens mond, als haar schuld een Maria ontrustte,
Het vredewoord sprak,
Wiens hand het gekrokelde riet niet verbrak,
De rookende vlaswiek niet bluschte! [2])

En waar nu daar ginder, in 't weemlend verschiet,
De jeugdige deeren,
Die op is gevoed in de vreeze des Heeren,
Den vlas-akker wiedt,
Daar zingen de halmen haar Salomo's lied: [3])
„De deugdlijke gade
„Houdt rusteloos vol:
„Zij zamelt vroegtijdig en spade
„Het vlas en de blinkende wol!"
En lieflijke beelden der Toekomst verschijnen!
Daar schemert haar woning, in 't lommer gehuld:
Zij is die Matrone, „meer waard dan robijnen," [4])
Wier leven den droom van den Dichter vervult: [5])
Want binnen de wanden
Daar rept zich de Vrouw;
Daar steekt zij de handen
Met vlijt uit den mouw;
Haar zorgen verhoogen
Het eerlijk gewin;

---

1) Zie Exod. IX : 31.
2) Zie Jes. XLII : 3.
3) Spreuk. Salom. XXXI : 13.
4) Spreuk. Salom. XXXI : 10.
5) SCHILLER, in *Het Lied van de Klok*, waaruit de 17 volgende regels ontleend zijn.

Zij dwingt met haar oogen
Het gantsche gezin: —
De dartelsten leert ze,
De wildsten regeert ze,
Door wijsheid en liefde gevierde Vorstin!
Zij spint bij het rokken de snorrende draden,
En vlijt in de kasten, in geurige laden,
Op blinkende planken heur voorraad ter neêr,
Het sneeuwwitte linnen, het ragfijne garen, —
En — weet aan het Goede ook het Schoone te paren,
En rust nimmermeer!

Ik-zelf wierp mij eens op het vlas-veld te rusten,
Als hoog aan den hemel de middagzon blonk,
En heet langs mijn voorhoofd de zweetdruppels gudsten,
Terwijl mij de staf van vermoeidheid ontzonk.
Zes prachtige schoven
Beschaûwden de plek,
En staken al ruischend de halmen naar boven,
Als lokten zij uit tot vertrouwlijk gesprek.

„Niet lange," zoo peinsde ik, „niet lang blijft gij samen
„Verëenigd als nu:
„Straks draagt gij verschillende vormen en namen:
„Wat wordt er van u?...."

En fluistrende en bloode liet de eerste zich hooren:
„Gelukkige mensch,
„Gij wordt wat gij wilt!.... Wat al tijd gaat verloren
„Eer 'k ben wat ik wensch!
„O, ware ik alreeds uit de lompen herboren
„In 't maagdlijk papier,
„Waarop, bij 't gekweel der onzichtbare lier,
„De Dante onzer eeuw zijn Inferno doet gloren!"

„In de eenzame cel,
„Bij boeken begraven?
„Neen!" juichte de tweede: „mijn zuster, vaarwel!
„Geleerden zijn slaven —
„Op zee is men vrij....
„De zeën voor mij!
„'k Wil vogelvlug snellen
„Langs golvende paân,
Klapwieken en zwellen
„In storm en orkaan,
„Een waereld ontdekken, en wondren vertellen:
„Zóo heeft eens het zeil van Columbus gedaan!"

„En gij?".... 'k Had met de oogen
De vraag pas herhaald,
Daar ruischte de derde, en haar stengels bewogen:
„Ik smacht naar de glorie die 't slagveld bestraalt,
„'t Geknal der musketten,
„Den damp van het kruit!
„Men spanne, op den klank der trompetten,
„Mijn linnen ten oorlogstent uit!
„Daar legge', met lauwren omloverd,
„Een Held in de schaduw zich neêr,
„En droome van 't zwaard dat een waereld verovert,
„Zooals Alexander weleer!....

— „En gij?" — 't Gold de vierde! Een vertrouwlijk gefluister
Gaf andwoord: „Neen, verre van wapengerucht,
„Of rustloos gezwoeg tusschen water en lucht,
„Mij — vorstlijke luister
„En weelde en genucht!
„Och, of ze mij tooide,
„Die kostlijke last
„Van bekers en schalen, van goud en albast,
„Als 't kleed, dat, geweven uit sneeuwwit damast,
„Den disch van Lucullus omplooide!"....

— „En gij?" — Maar de vijfde boog needrig het hoofd:
„Voor mij heeft de bloedige glorie geen waarde.
„De schijnglans der aarde
„Wordt spoedig verdoofd!
„'k Werd liefst in het wiegjen eens zuiglings gevonden,
„Rooskleurig en vriendlijk, en rein bovenal,
„Als 't Goddelijk Kindeke', in Bethlehems stal
„In schamele doeken gewonden!"....

— „Nu gij!" — Maar de zesde zweeg stil op mijn vraag:
Zij aarzelde en draalde;
En toen ik herhaalde:
„Nu gij!" was het andwoord zacht lispende en traag:
„Nog ritslen mijn blâren,
„Door 't koeltjen begroet;
„Nog ritselt het bloed
„U vroolijk door de âren:
„Misschien toch, — wie weet! —
„Is 't vonnis gesproken:
„Mijn vlas wordt gebraakt, en uw hart wordt gebroken:
„Licht maakt uit mijn draden de Dood u een kleed
„— Het laatste! — gereed!"

STEMMEN DER NACHT.

De dag is schaatrend weggevlogen,
Een zachte stilte waait mij aan;
De nacht is aan de hemelboogen
In duizend starren opgegaan.
Waar duizend starren samenvloeien
In liefelijken schemerschijn,
Doet weêr de maan heur stralen gloeien,
Die blank als smeltend zilver zijn.

Nu ruischen fluisterende groeten,
Gebroken klanken, door den nacht:
't Zijn zuchten, die elkaâr ontmoeten,
En kussen, weenend toegedacht;
't Zijn zegenbeden, troostende englen,
Van verr' gezonden tot elkaâr,
't Zijn hallelujahs, die zich menglen
Op Gods oneindig dankaltaar.

En 't is alsof van heinde en verre
Wat leeft of zweeft een boodschap brengt:
Gij leest haar in het oog der sterre,
Gij voelt haar, waar u 't windtjen wenkt;

Gij hoort haar in 't geruisch der stroomen,
In 't lisplen van den lindentop;
Gij vangt haar onder wakend droomen,
Tot uit het gras der graven op!

O Nacht, waar zulke schimmen zweven,
In maneschijn en starrengloor!
O Nacht, waar zulke stemmen beven,
Versmolten tot één Geestenchoor!
O Zomernacht! uw stralen spreiden
Een glans des Hemels voor mij heen:
Hoe verr' twee harten zijn gescheiden,
Gij brengt ze zeegnend weêr bijéen!

(Vrij gevolgd.)

DE STROOMEN EN DE ZEE.

AVONDLIED.

Als de nacht de hemelboogen
  Met heur sluiergaas bedekt,
Als de starren tinteloogen,
  En de maan heur post betrekt;

Als de vogels op de twijgen
  Poozen van hun woudconcert,
Als de duizend stemmen zwijgen
  Van des waerelds vreugde en smart:

Dan nog gunnen alle stroomen,
  Alle beeken zich geen rust,
Maar zij dansen langs hun zoomen
  Voorwaarts naar de verre kust.

In gefluisterde gezangen
  (Al de golfjens murmlen meê!)
Uiten zij hun sterk verlangen
  Naar de wijde, blijde zee.

En de zee doet berg en dalen
  Ruischen van heur melody:
„Komt!" zoo roept ze duizendmalen:
  „Vlugge stroomen, komt tot mij!"

Zóo, als na veel strijds en woelens,
  Ons de zwijgende avond groet,
Stroomen onze zielsgevoelens
  Te U-waards heen, o Hoogste Goed!

En zij menglen wederkeerig
  Zangen, door geen oor gehoord,
Naar de Groote Zee begeerig,
  Waar hen 't heimwee henenspoort:

Naar de Zee, die uit de verte
  Heenklinkt door des Levens nacht,
Roepend tot het zoekend harte,
  Dat naar Hooger Vrede smacht.

Zee der Liefde! doe ze hooren,
  Al uw stemmen, die ik ken,
Tot ik, gants in u verloren,
  Gants met u verbonden ben!

(Naar Franz Theremin.)

DE VIER TIJDPERKEN VAN DEN DAG.

De morgenzon vervangt de bleeke morgensterre:
Zie, hoe de laatste wolk in 't lieve licht verdween!
't Leeft al en dartelt om mij heen:
't Is nu, als wierp „de God van verre"
Een zichtbren glimlach naar beneên!

De middag klimt ten troon; de ontroerde schepping smachte,
Al feller blaakt de gloed, die stralen vuurs verspreidt.
De zon is enkel majesteit:
't Is, als verblindde mij de „Almachte"
Met d' aanblik Zijner heerlijkheid!

De vriendlijke avond neemt de waereld in haar hoede:
Ziet, hoe de zon heur loop naar 't koele westen richt!
Getemperd is het vlammend licht:
't Is, als vertoonde mij de „Algoede"
Zijn ongesluierd aangezicht!

De nacht dekt met haar floers de slapende landouwe;
De fakkel van den dag is in de zee gedoofd;
De Aarde is van klank en kleur beroofd:
Maar 't is, als hoor ik den „Getrouwe,"
Die ons een schooner dag belooft!

(Uit het Fransch van Mevrouw AMABLE TASTU.)

DE WONDEREN DES HEEREN.

I.

Toen de Tweede Mensch deze Aarde
in Zijn heiligheid betrad,
Voelde zij den tred des Konings
die de kroon op 't voorhoofd had.
En Zijn woord, een godlijk machtwoord,
aan een vrije daad gelijk,
Klonk tot aan de verste grenzen
van haar gantsche Koninkrijk.

Al de onbuigzame elementen
van het groote scheppingswerk,
De ijzren wetten dezer aarde,
zijn ons zondig Ras te sterk:
Maar aan dezen Zondelooze,
Wien de volheid Gods bewoont,
Heeft zij, kalm en onderworpen,
haar verborgenheên getoond.

Ook de stugste waereldkrachten
zijn van ouds bestemd geweest

Om de Beeldtnis Gods te dienen
en te bukken voor Zijn Geest:
Maar de talisman werd ijdel
en de scepter is verplet
Bij den Ouden Mensch der Zonde,
die zich tegen God verzet.

Slechts in Christus zijn de krachten
wederom vereend en vrij,
Want Hij is de Heer der Schepping
in de hoogste heerschappij.
Op Zijn geest, Zijn wil, Zijn adem,
drukken tijd en afstand niet:
Zij doordringen zelfs de deuren
van het kille Doodsgebied.

Was Zijn doen een daad der Godheid,
't was toch ook een menschendaad,
Nu Hij, Leidsman en Volcinder,
aan de spits der Menschheid staat.
In gehoorzaamheid en lijden
kampte Hij als onzer een:
Dús heeft Hij 't geweld der Zonde
en de macht der Hel vertreên!

II.

Onder Christus' zegenbede
werd op eenmaal water wijn,
Ginder in het vriendlijk Kana
op het Bruilofts-vreugdfestijn.
't Was Zijn eerste wonderteeken:
dwaze Waereld! zie het aan,
En herhaal uw lastrend: „Jezus
heeft de vreugd te niet gedaan!"

Hij verschijnt ter goeder ure,
als onze armoê ons bedroog,
En ons feest dreigt uit te loopen
op een brakken watertoog:
Dan herschept Hij overvloedig
't smaakloos vocht in eedlen wijn;
Want Zijn zegen is de Liefde
in haar hoogsten zonneschijn!

Deze daad is Christus' wachtwoord,
trots de dweepende ergernis,
Wie de kinderlijke blijdschap
tot een halven gruwel is.
Nijd moog' bij den Farizeër,
misbruik bij den spotter zijn,
Voor de vreugde zijner vrienden
maakt de Heer uit water wijn.

Uit de nooddruft maakt Hij rijkdom,
uit het Pascha, Avondmaal,
Uit het brood, het brood des Levens,
Uit deze Aarde, een Hemelzaal,
Uit den zondaar, een verloste,
die van Paradijsvreugd blaakt:
Dáarom heeft Hij tot een teeken
't water eerst tot wijn gemaakt.

Sombre teekens, booze wondren,
doet de waereld nog altijd:
Zij maakt nog den wijn tot water,
waar zij 's hemels gave ontwijdt.
O, wat wordt de wijn des levens
troebel, waterbleek en schraal,
Waar men zonder U, o Jezus!
zich ter nederzet aan 't maal.

Maken niet de Schriftgeleerden
uit het vuursap Zijner leer,
Water, zonder geest en leven,
bijna zelfs geen water meer?
Gij, die, als Egypten's toovnaars,
zwarte goochelkunsten schept!
Gunt Hem Zijn doorluchte wondren,
die gij nooit begrepen hebt!

Wondren liggen in de bronwel,
in de diepte der Natuur,
Wondren liggen in de stemming
van een Godgeheiligd uur;
Alle wondren, alle wijnen,
liggen in het scheppingswoord:
't Klonk te Kana luide en plechtig —
't ruischt nog altijd zachtkens voort!

III.

Tweemaal was de Heiland gastheer
in de leêge woestenij,
Die alom de roepstem hoorde:
„Herwaards, moeden! komt tot Mij!"
Viermaal duizend, vijfmaal duizend,
duizend minder, duizend meer,
Welkom zijn zij, wie er komen,
en niet één keert ledig weêr!

Heeft Hij hen niet uitgenoodigd
op hetgeen de korve droeg?
Zijn er vijf of zeven brooden,
Hij heeft altijd spijs genoeg.
Allen doet Hij nederzitten
in het groen, herbergzaam oord,
En zij wagen 't op des armen
Koninklijken Gastheers woord!

En reeds vóor de wondermaaltijd
dankt Hij voor de onzichtbre spijs:
's Vaders hand ziet Hij geopend —
Hem is alles Paradijs!
In Hem leeft het godlijk machtwoord,
waarin de eerste korrel sliep,
Dat de halmen uit de tarwe,
en uit niets de tarwe riep.

Daarop deelt Hij 't brood in 't ronde,
en als ware 't levend graan,
Alzoo groeit het onder 't breken
steeds vermenigvuldigd aan.
Herfst en lente, zaai- en oogstdag,
al de tijden van het jaar,
Smelten hier in één sekonde
onafscheidlijk in elkaâr.

In den zomergloed der Liefde,
in den schoonsten zonnestraal,
Wordt het brood een brood des zegens,
wordt het maal een Avondmaal.
Wel weet Christus brood te scheppen
voor de Zijnen, al te saam':
Zoon van Bethlêm, 't vruchtbaar Broodhuis,
drukt Hij 't zegel op dien naam.

Ja, het Bethlehem daar Boven
gaf Hem als een Hemelbrood,
Om de zielen te verkwikken
na den langen hongersnood.
Waar Hij daalt, treedt God den Zijnen
met het Leven te gemoet,
En 't gebrek wordt opgeheven
door een hemelsche' overvloed!

IV.

't Onweêr breidt de zwarte vleuglen
over 't ongemeten ruim:
Op de Galileesche waatren
waait de wind en kookt het schuim;
En de fiere golfberijders,
wèl vertrouwd met wind en weêr,
Jezus' Jongren in het scheepjen,
zinken bijna moedloos neêr.

Ziet, hoe 't vaartuig als een veder
opvliegt en ter-neder-zinkt,
Beurtlings rechts en links geslingerd,
groote waterbaren drinkt!
En de koene visschers ijlen
jammrend tot den heilgen Man,
Die bij 't noodgelui der stormen
boven d' afgrond slapen kan.

Vredig is Hij opgerezen,
onverrast en zonder spoed,
Om de vreeze te bestraffen,
die Zijn Jongren siddren doet.
Dan bestraft Hij even rustig
't slanggesis van d' oceaan
En de dolle leeuwenwoede
van den teugellooze' orkaan.

Dat is immers Kinder-eenvoud,
die den storm gebiedt: „Zwijg stil!"
Die als volgzaam huisgedierte
de elementen binden wil?
Dat is tevens Konings-grootheid,
die het woedend oproer dempt
Door den bliksemenden scepter,
dien Hij in de vingren klemt!

Alle vijanden verstommen
voor de stemme van Zijn mond;
Voor het vredelicht Zijns voorhoofds
duikt de zeegolf naar den grond.
Even als het woord der zachtheid
vaak de razernij beschaamt,
Heeft Zijn mond de lucht bezworen,
waar zij dood en schipbreuk aâmt.

Die de golven kan bedreigen,
kan ook wandlen op den vloed,
Zacht gedragen door de vleuglen
van een goddelijken moed.
Wat de kunst angstvallig nabootst
in een rasverdwenen roes,
Is hier, als 't gezang der heemlen,
innige aandrift des gemoeds!

V.

Al wie dorsten tot een laafnis,
moet de rijpe vijgenboom
Vruchten uit zijn bloesems lokken,
frisch gelijk een waterstroom.
Maar wanneer hij alle jaren,
als de wandlaar hem bezoekt,
Niets meer draagt dan groene blâren,
is hij innerlijk vervloekt.

Vloek is spiegelbeeld der zonde,
misgewas uit zonde ontstaan,
Dat den vruchtboom kan ontwijden
en het akkerveld belaân.
En ofschoon de boom zijn krankte
schuldloos koestert en verpleegt,
Blijft de vruchtboom zonder vruchten,
't is een vloek die op hem weegt!

Eenmaal sprak de Heer dien vloek uit
over een onvruchtbren stam,
En de ondankbre dorde plotsling,
als hij 't godlijk woord vernam:
't Alontdekkend woord des Konings
bracht den kanker aan den dag,
Die in 't merg van tak en wortel
lang alreeds verborgen lag.

VI.

Wat in d' aardschen tabernakel
't stoflijk evenwicht verbreekt,
Krankte en zwakte, moeten wijken,
waar des waerelds Heiland spreekt.
Oude kwalen, jonge plagen,
geven Zijn bevel gehoor,
Want Zijn Godskracht dringt genezend
tot den kiem des levens door.

Jezus, met Zijn liefdeblikken,
geeft op nieuw den blinden 't licht.
Rijst de heilzon in hun zielen,
ook de nacht des lichaams zwicht.
Is eerst hun Geloofs oog ziende,
dan vernieuwt Hij 't Stoflijk oog,
Dat het zonder sluier vonkelt,
als een lichtstar aan den boog.

Hij, die op de golven wandelt,
rondzweeft op der bergen top,
Kracht der moeden, kracht der zwakken,
richt de kreuplen vriendlijk op.
Waar ze op Zijn gebod verrijzen,
wassen vleuglen aan hun voet,
En zij hupplen jubelzingend
hun Verlosser te gemoet!

Zoekt, melaatschen! bij den Reine
't zuivringsbad voor uwe ellend.
Wèl u, als Hij 't als een bliksem
in uw harten nederzendt!
Heilig vuur doorgloeit uwe aadren,
dat uw levenskracht verfrischt,
En — het laatste spoor der plage
is op eenmaal weggewischt!

En Zijn woord, dat doode harten
opwekt uit hun ongeloof,
Zou het zintuig niet hergeven
aan het oor, hoe dof en doof?
Hij, die ziel en zin doet luistren,
Hij gebiedt in 't vleesch gehoor,
En de deuren springen open
van het toegegrendeld oor!

Levensvorst is Jezus Christus!
Dooden hooren zijn geluid:
Tot in alle grafspelonken
strekt Zijn heerschappij zich uit.
Ja, de dood is Hem een sluimring,
slechts een krankheid en niets meer:
Gaarne geeft Hij, de Eerstgeboorne,
't stof der broeders 't leven weêr.

VII.

Wijl de vlam Zijns harten flikkert
met onsterfelijken gloor,
Golven lichte levensstroomen
steeds Zijn heilig lichaam door.
Als het wolkkleed van den bliksem,
is de zoom van Zijn gewaad
Van een hemelkracht doortrokken,
die zich heilzaam voelen laat.

Uit de volheid Zijner sterkte,
uit Zijns levens aderwel,
Schept Hij zegen, deelt Hij zegen,
heerlijk en gedachtensnel.
„Ja, ik wil het, wees gereinigd!"
vlekloos staat de onreine daar.
Woord en wording, wil en werking,
't vloeit hier alles in elkaâr.

't Is een wonder voor den zondaar,
maar bij Hem — alleen natuur,
Openbaring van Zijn Godheid,
van Zijn geest en liefdevuur.
Daarom maakt Hij ook de kranken
allereerst van hart gezond,
Opdat Zijn genezing uitga
van des levens diepsten grond.

Daarom legt Hij vaak Zijn redding
in 't geloof des harten neêr:
„U geschiê naar uw geloove!"
en — de lijder lijdt niet meer.
Zoo vernieuwt de boom zijn blâren,
als de lentezonneschijn
Hem met al zijn stralen toeroept:
„Word nu wat gij wenscht te zijn!"

Dikwerf ook knoopt Hij Zijn hulpe
aan het eerst geloofswerk vast,
Dat Zijn daad ons als de werking
des geheelden-zelv' verrast:
„Neem uw beddeke' op, en wandel!"
— „Strek haar uit, de dorre hand!"
Beide doen zij 't hun ondoenbre,
raadsels voor het koel verstand.

Waar 't geloof uit broederliefde
aan Zijn voet gezegen is,
Werkt Hij, heelende uit de verte,
evenzeer behoudenis.
't Lichtpad langs van Zijn gedachten,
vliegt Zijn goddelijke kracht
Als een Engel naar de sponde,
waar de kranke Hem verwacht.

Vaak getuigt een lieflijk teeken
van Zijn hooge wonderdaad:
Bij de hand grijpt Hij de kranke,
en — zij dient Hem waar Hij staat!
Bij de hand vat Hij de doode,
't blosjen kleurt de marmren koon,
En — zij houdt een maal des levens,
't rijk des doods nog pas ontvloôn!

Den melaatsche raakt Hij vriendlijk
met den top Zijns vingers aan:
Waar' Hij zwak, dan moest de plage
pijlsnel in Hem overgaan.
Jezus' hand is als een ijzer,
waar geen gif door henendringt:
Jezus' hand is als een zonlicht,
levenbrengend waar het blinkt.

En alsof Hij alle kwalen
door de macht der Kunst bedwong,
Spuwt Hij in des dooven ooren,
raakt Hij aan de ontspraakte tong.
Stof en speeksel als een zalve,
legt Hij op des blinden oog;
Hij gebiedt Hem: „Ga en wasch u,"
dat de sluier vallen moog'!

D' andre doet Hij 't licht eerst scheemren
als een wemelende ster,
Dat hij menschen ziet als boomen,
schaduwbeelden, bleek en ver';
Zacht ontsluit Hij 't hemelvenster,
dat voor 't licht was toegespard,
En de zon dringt langzaam verder
in het oog en in het hart.

Jezus' heel-kracht neemt de kleuren
van der menschen heel-kunst aan,
En Hij doet Zijn hemelwonder
ordlijk den natuurloop gaan.
Even als het Kwaad in 't leven
duizende gedaanten heeft,
Heeft het Heil zijn duizend vormen,
waar het meê door 't leven zweeft.

En voorwaar! die kleine middlen,
die de Heiland niet versmaadt,
Melden, dat door Hem eens alles
tot Zijn Lichtrijk overgaat,
Dat Hij eenmaal alle kwalen
met de zonde dooden zal,
Als deze aarde een tempel Gods is,
licht en leven overal!

VIII.

Als de schaduwen de zonne,
schuwt Hem 't boze geestenheir;
Want zij weten, al hun strikken
werpt Zijn hand als spinrag neêr.
In de donkerste spelonken
van het rijk der Duisternis
Waait Zijn stralende baniere,
die het sein der redding is.

Waar de vloek een menschenleven
heeft verward en afgefoold;
Waar de geest bij legioenen
sombre geesten ommedoolt;
Waar de waanzin koortsig siddert,
waar de koortsgloed waanzin teelt:
Dáar verschijnt Hij met een Godskracht,
die de kranke hersens heelt.

Waar een afgedoolde ziele
in het schaduwrijk verzonk,
Angstig of de Helle-zelve
haar in kopren boeien klonk,
Roept Hij, met den glans des vredes
op het zalig aangezicht,
De verstoorde, de verschrikte
snel terug in 's Hemels licht.

Waar schuimbekkende oproergeesten,
bij de graven saamgehokt,
't Zwakke zenuwstel doorwoelen,
dat in al zijn snaren schokt;
Waar een lichaamlooze geest zich
aan een geestloos lichaam klemt,
In een gruwzame vermenging,
die het Scheppingslied ontstemt: —

Daar verschijnt Hij, Vorst der Orde,
en — de démons stuiven heen',
Als de schaterlach der dwaasheid,
waar de heilige ernst verscheen,
Als de farce voor de schoonheid,
als de spotkreet voor 't gebed,
Als het oproer voor den straalgloed,
waar de kroonglans meê verplet.

Waar de Heer zeeghaftig optreedt,
deinst de Dood met heel zijn heir;
En ontrust des levens grenzen
met zijn roovershand niet meer.
Levensblikken, levensbliksems,
lichten door der graven stof,
En de Belials-valleie
wordt op nieuw een Edenshof.

IX.

Christus is het Eeuwig Leven,
aller levens Vorst en Heer:
Dáarom geeft Hij ook de dooden
heerlijk uit hun lijkasch weêr.
Die hier dood zijn, leven ginder,
want Zijne almacht heerscht ook dáar:
Hij kan roepen, Hij kan wekken,
want de Zijnen slapen maar.

Hij verwint den Laatsten Vijand
overal en tred voor tred:
't Eerst ontrukt Hij hem zijn offer
op het klamme stervensbed;
In Jaïrus' woning kalmt Hij
eerst des harten angstgeklop,
En wanneer het weenen ophoudt,
wekt Hij vriendlijk 't dochtertje' op.

Even als Hij in het scheepjen
eerst der Jongren vrees bestrijdt,
Even als Hij eerst den kreuple
van zijn zielenood bevrijdt:
Zóo bezweert Hij eerst den doodschrik
op het jamrend doodsgebied,
Waar Hij in de rust der doode
slechts een diepe sluimring ziet.

Bij de baar, ten tweeden male,
nadert Hij den bleeken Dood,
Die, in vorstlijke triomftocht,
Hem op weg het voorhoofd bood.
Maar geen Koning der Verschrikking
hoort de stemme van den Heer:
Slechts de weduw groet Hij troostend,
en — Hij geeft heur zoon haar weêr!

Als de Heer, ten derden male,
d' ouden Vijand wederziet,
Is het bij de grafspelonke,
waar Hij 't offer nederstiet,
Voor den ringmuur zijner vesting,
waar het kille menschenlijk
Reeds in de armen der vertering
wegsmelt tot een handvol slijk.

Wijl Zijn werk den Heer terughoudt
aan de boorden der Jordaan,
Laat Hij kalm den Aartsvernieler
pijlsnel vóor zich henen gaan.
Welk een godlijk zelfbewustzijn,
dat Hem kracht tot blijven geeft,
Schoon Zijn harte tot Zijn vrienden
duizendmalen óverzweeft!

Eindlijk groet de Heer den grafsteen,
maar Zijn arbeid eischt geen spoed:
Eerst herleve bij de vrienden
kalm vertrouwen, blijde moed!
Van de ontwaking des gestorvnen
blijft Hij zeker en gewis,
Schoon Hij weet, de ontbinding nadert
in de groote duisternis.

In den kring van trouwe harten,
wien Hij 't leven wedergaf,
Laat Hij nu Zijn levenswonder
bloeiende opgaan uit het graf.
Lazarus verneemt Zijn roepstem,
en de doode slaapt niet meer —
Want de geest bezielt de psyche,
en de bloedstroom wandelt weêr.

Eindlijk geeft de Heer zich over
tot den vloekdood aan het kruis,
Om ons 't levenspad te banen
naar 't verloren Vaderhuis.
Zelf nu dood, heeft Hij de diepten
van den Dood geheel doorgrond,
En op Zijn verrijzingsmorgen
't Nieuwe Leven ons verkond.

Hem, den Heilige der heilgen,
wederhield geen schimmenrijk;
Geen verderf mocht vleugelklappen
boven zijn Onsterflijk Lijk.
Slechts één flikkring van den doods-pijl!....
daar herschept Zijn majesteit
't Sterven in gedaantverwisslen,
en de schande in heerlijkheid!

Als het pasgebluschte lemmet
maar den vuurgloed rieken kon,
Vangt het reeds van ver' de vlamme,
en het brandt weêr als een zon.
Zóo het heilig lijk van Christus,
dat een wijle rusten moet:
Met den adem zijnes levens
grijpt het nieuwen levensgloed.

Ook de sluimring heeft haar graden,
ook zijn trappen heeft het graf.
Eerst in 't eind daalt 's Heeren engel
tot de ontelbre dooden af.
Maar de Heilgen rijzen vroeger
uit des aardrijks killen schoot,
Waar zij minder diep verzonken,
want zij waren minder dood.

De verrijzing onzes Heeren
blijft der wondren eerekroon:
Zij verheerlijkt de eeuwge liefde
van den Vader tot den Zoon.
Zij verheerlijkt al de ellenden,
al de jammren onzes lots,
En verlicht den zwarten Hades
met een blijden glimlach Gods.

En dit wonder blijft voor immer
't toppunt der Geschiedenis:
't Is een feit, dat eindloos schooner
dan de heerlijkste Epos is.
't Is een lichtend-witte hoogte,
die de rijke heuvelkrans
En de bergen van rondsomme
doet weêrschittren van haar glans.

Stoute daden, vroome werken,
in de kracht van God bestaan,
Lachen ons als groene heuvlen,
trekken ons als bergen aan.
Maar in Christus' groote wondren
rijst een Alpenwaereld op,
En Zijn eigene verrijzing
is heur hemelhooge top!

Naar J. P. Lange.

EEN LENTELIED.

Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw Hemelsche Vader voedt ze: gaat gij hen niet veel te boven? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen: zij arbeiden niet, en spinnen niet, en ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid, niet is bekleed geweest gelijk éene van deze. Daarom, zijt niet bezorgd, zeggende: wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmede zullen wij ons kleeden? Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

JEZUS CHRISTUS.

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!
Heden, heden komt de Lente!
zij, die 't kranke hart verkwikt,
Die met frissche bloemenbanden
Aarde en Hemel samenstrikt!
'k Zie haar naadren, 'k voel haar komen:
't groene veld, de blanke zee,
't Zilver' wolkjen, 't zonneschijntjen,
alles ziet en voelt haar meê.
Lang gewenscht en toch verrassend,
eeuwen oud en eeuwig jong,
Is ze een blik van Gods Genade,
die den nacht des doods doordrong.

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

Lauwe luchtjens kussen de aarde,
Englenharpen treffen 't oor;
't Heilige: „Daar zij!" des Scheppers
wordt herhaald door 't Schepslenkoor.
Als een traantjen van verrukking
schittert elke morgendrop;
Levensvreugd en levensvolheid
groeit met ieder halmtjen op.
Laat uw lippen honig zuigen
uit der koeltjens balsemdauw!
Drinkt de blijdschap in met de oogen
uit het klare hemelblauw!
Alle knoppen, alle bloemen,
op de takken, tusschen 't groen,
Doen het duizend, duizend malen,
lokkende om hen na te doen!

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

De oude zorgen zijn verdwenen:
„Ik zal zorgen!" spreekt de Heer;
En Hij schrijft die blijde boodschap
overal in teeknen neêr.
Ziet, die vooglen, die daar wappren,
zaaien, maaien, gâren niet,
Maar de Vader zal ze voeden,
die in allen nood voorziet!
Ziet, die leliën, die daar wieglen,
sponnen ook geen draadtjen fijn,

HERHALING VAN BEELD
DUPLICATE IMAGE

Maar de Vader zal ze kleeden
in Zijn koninklijk satijn!
Gaan wij ze allen niet te boven?
nu dan, die Zijn Zoon ons gaf,
Zal ons koestren en verkwikken
tot den laatsten stap naar 't graf!

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

God en Vader! Heer en Heiland!
Gij, zoo eeuwig goed en groot!
Dek ons met Uw heilgenade!
voed ons met Uw hemelbrood!
Breek den winter van ons harte
met Uw liefdelente door!
Doe er 't nieuwe leven kiemen
in Uws Geestes zonnegloor!
Doe er 't ijs der zonde smelten,
zaai en ploeg er meer en meer!
Geef er zangen, geuren, bloesems,
geef er vruchten U ter eer'!
Voer op vleuglen van 't geloove
ons den morgen te gemoet,
Als Gij 't Paradijs der zielen
heel deze aard verheemlen doet!....

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

Bladz.

XXII. De akker Gods. — XXIII. Wederzien. — XXIV. Een stem van Boven. — XXV. Het Paradijs. — XXVI. Gij overwont. — XXVII. Zondagmorgen. — XXVIII. Naklank van een oud Lente- en Paaschlied . . . . . 60.

Algemeene Litany . . . . . 98.

De Zending onder de Heidenen . . . . . 106.

Kinderfeestzangen op een Bidstond voor de Zending onder de Heidenen. Op den tweeden Kerstdag . . . . . 111.

Mengeldichten: I. Zucht. — II. Onkruid-wieden. — III. Der Christenen wandel. — IV. Zalig de barmhartigen. — V. Wijsheid. — VI. Avond. — VII. Zomeravond. — VIII. In den nacht. — IX. Het lentefeest des kranken. — X. In de Herfst. — XI. Het Lied des geloofs. (Uitwerking van het stukjen op bl. 85). — XII. De Moeder aan haar kind in den Hemel. . . . 114.

Op het vlasveld . . . . . 131.

Stemmen der Nacht. . . . . 136.

De stroomen en de zee. Avondlied . . . . . 138.

De vier tijdperken van den dag . . . . . 140.

De wonderen des Heeren . . . . . 141.

Een Lentelied . . . . . 158.

m4035

Maar de Vader zal ze kleeden
in Zijn koninklijk satijn!
Gaan wij ze allen niet te boven?
nu dan, die Zijn Zoon ons gaf,
Zal ons koestren en verkwikken
tot den laatsten stap naar 't graf!

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

God en Vader! Heer en Heiland!
Gij, zoo eeuwig goed en groot!
Dek ons met Uw heilgenade!
voed ons met Uw hemelbrood!
Breek den winter van ons harte
met Uw liefdelente door!
Doe er 't nieuwe leven kiemen
in Uws Geestes zonnegloor!
Doe er 't ijs der zonde smelten,
zaai en ploeg er meer en meer!
Geef er zangen, geuren, bloesems,
geef er vruchten U ter eer'!
Voer op vleuglen van 't geloove
ons den morgen te gemoet,
Als Gij 't Paradijs der zielen
heel deze aard verheemlen doet!....

Heden minne, wien Gods liefde
nooit te voren heeft geboeid!
Heden minne, wien Gods liefde
lang reeds in de ziele gloeit!

Bladz.

XXII. De akker Gods. — XXIII. Wederzien. — XXIV. Een stem van Boven. — XXV. Het Paradijs. — XXVI. Gij overwont. — XXVII. Zondagmorgen. — XXVIII. Naklank van een oud Lente- en Paaschlied . . . . . 60.

Algemeene Litany . . . . . 98.

De Zending onder de Heidenen . . . . . 106.

Kinderfeestzangen op een Bidstond voor de Zending onder de Heidenen. Op den tweeden Kerstdag . . . . . 111.

Mengeldichten: I. Zucht. — II. Onkruid-wieden. — III. Der Christenen wandel. — IV. Zalig de barmhartigen. — V. Wijsheid. — VI. Avond. — VII. Zomeravond. — VIII. In den nacht. — IX. Het lentefeest des kranken. — X. In de Herfst. — XI. Het Lied des geloofs. (Uitwerking van het stukjen op bl. 85). — XII. De Moeder aan haar kind in den Hemel. . . . 114.

Op het vlasveld . . . . . 131.

Stemmen der Nacht. . . . . 136.

De stroomen en de zee. Avondlied . . . . . 138.

De vier tijdperken van den dag . . . . . 140.

De wonderen des Heeren . . . . . 141.

Een Lentelied . . . . . 158.

m4035

LEIDEN: BOEKDRUKKERIJ VAN A. W. SIJTHOFF.